Budapest-Fasori Református Kollégium

Julianna Általános Iskolája és Csipkebokor Óvodája

székhely: 1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45. óvodai telephely: 1071 Budapest, Városligeti fasor 7.

julianna@juliannaiskola.hu | Tel.: +36 1 321 06 26 | titkarsag@csipkebokorovoda.hu

OM azonosító: 034917 adószám: 18050330-2-42 számlaszám: 11100104-18050330-36000001

BUDAPEST-FASORI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM JULIANNA ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA ÉS CSIPKEBOKOR ÓVODÁJA

OM 034917

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024.

Tartalom

1. Bevezetés 8
1.1 Jogszabályi háttér 8
1.2 Az intézmény keresztyén jellemzői 8
1.3 A keresztyén nevelés célja 8
1.4 Intézményi alapadatok 9
1.5 Az intézményi pedagógiai program szerkezete 11
2. A Julianna Általános Iskola nevelési programja 11
3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 12
3.1 Pedagógiai alapelveink, értékeink 12
3.2 Célok, feladatok 14
3.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere 17
3.4 Egyházi jellegű célok, feladatok 18
4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 19
4.1 Az értelem művelése 19
4.2 A segítő életmódra nevelés 19
4.3 Egészséges és kulturált életmódra nevelés 20
4.4 Az érzelmi intelligencia fejlesztése 20
5. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 21
5.1 Az egészségnevelés célja 21
5.2 Az egészség- és környezeti nevelés és fejlesztés területei 21
5.2.1 Testi nevelés 22
5.2.2 Pszichohigiénés nevelés 22
Deviancia megelőzése 22
5.2.3 Szociális higiénés nevelés 22
5.3 Az egészségnevelés színterei 23
5.3.1. Tanítási órák 23
5.3.2. Testnevelés órák, sportfoglalkozások 23
5.3.3. Osztályfőnöki órák 23
5.3.4. Egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások 23

5.3.5. Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele ... 23
5.3.6. Helyi kezdeményezések, témanapok ... 24
5.3.7. Iskolai étkeztetés ... 24
5.4 Mindennapos testmozgás ... 24
5.4.1. Céljaink ... 24
5.4.2. A mindennapos testedzés formái ... 24
5.5 Segítő kapcsolatok, partnerek ... 24
6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok ... 25
6.1 A közösségi feladatok színterei ... 25
6.2 A közösségfejlesztés feladatai ... 25
6.3 Új tanuló érkezése az osztályba ... 26
6.4 A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei ... 26
6.5 Diákönkormányzat ... 26
7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai ... 27
7.1 A pedagógusok helyi feladatai ... 27
7.2 Az osztályfőnöki munka tartalma ... 28
7.3 Az osztályfőnök feladatai ... 29
8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje ... 30
8.1 A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása ... 30
8.1.1 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések ... 30
8.1.2 Az intézmény által ellátható SNI státuszok: ... 31
8.1.3 Együttműködés a szakemberekkel ... 31
8.2 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása ... 31
8.2.1 Intézményi feladatok ... 32
8.2.2 Intézményi tevékenységek ... 33
8.3 A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése ... 34
8.3.1 Intézményi feladatok ... 34
8.3.2 Intézményi tevékenységek ... 34
8.4 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek ... 35
8.4.1 Intézményi feladatok ... 35
8.4.2 Intézményi tevékenységek ... 36

9. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 36
10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 37
10.1 A szülő és az iskola együttműködésének formái 37
10.2 Szülői részvétel az iskola munkájában 38
10.3 A szülők bekapcsolódási lehetőségei 38
10.4 A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei 38
10.5 Kapcsolattartás az iskola egyéb partnereivel 39
11. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai 39
11.1 A vizsgák követelményei 39
11.2 A vizsgák fajtái 39
11.3 A vizsgaszabályzat hatálya 40
11.4 Alkalmassági vizsga 40
12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség határideje 41
13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 41
13.1 Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése 42
13.2 Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban-nevelésben 42
14 A Julianna Általános Iskola helyi tanterve 42
14.1 A választott kerettanterv megnevezése 42
14.2 A választott kerettanterv szerint óraszámok 43
15 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei 44
16 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai 45
16.1 Általános pedagógiai feladataink 45
16.2 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatai 46
16.3 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatai 46
16.4 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatai 46
16.5 További feladataink az 5-6. évfolyamon 47
16.6 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatai 47
16.7 További feladataink 48
17. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja 48
18. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai 48

19 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja és formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei ... 48
19.1 Követelmények ... 48
19.2 Az értékelés célja ... 49
19.3 A mérések jellegük szerint ... 49
19.4 Az értékelés formái ... 49
19.5. Ellenőrzés ... 49
19.5.1 Szóbeli beszámoltatás ... 50
19.5.2 Írásbeli beszámoltatás ... 50
19.5.3 Az írásbeli beszámoltatások súlya a félévi és tanév végi osztályzatok kialakításában ... 50
19.5.4 Az érdemjegyek dokumentálása ... 50
19.6 A tanulók értékelésének helyi rendszere ... 51
19.7 Az iskolai jutalmazás formái ... 51
19.8 A magatartás és szorgalom minősítésének elvei ... 51
19.8.1 A magatartás értékelése és minősítése ... 52
19.8.2 A szorgalom értékelése és minősítése ... 53
19.9 A kerekítés szabályai ... 54
20 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei ... 54
20.2 Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek: ... 55
21 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek ... 55
21.1 Nevelési elvek ... 55
21.2 Az egészségnevelés eszközei és színterei ... 56
21.3 A környezeti nevelés elvei ... 57
21.4 Programok, tevékenységek ... 57
21.4.1 Az erdei iskolai képzés programja ... 57
22 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések ... 58
23 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek ... 61
23.1 Dicséretek ... 61
23.2 Iskolai büntetések ... 62
24 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai ... 63
25 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek ... 64
25.1 Sajátos lehetőségek ... 65
25.2 Kooperatív oktatás ... 65
25.3 A tanulók fizikai állapotát mérő módszerek ... 66

25.4 A NETFIT ... 66
25.5 Témahetek, témanapok ... 66
25.6 Projektoktatás ... 67
26 Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai ... 67
26.1.Írásbeli beszámoltatás ... 67
26.2 Az írásbeli beszámoltatás súlya ... 68
26.3 Szóbeli beszámoltatások ... 68
27 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai ... 69
27.1 A feladatok meghatározásának elvei ... 69
27.2 A feladott szóbeli és írásbeli házi feladatok korlátai ... 69
27.3 Az írásbeli házi feladat kiadásának korlátai ... 70
28 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei ... 70
29. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa, hatálya ... 70
29.1 A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje ... 70
29.2 A hozzáférhető elhelyezés biztosítása ... 70
29.3 A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje ... 70
29.4 Az iskolai pedagógiai program módosítása ... 70
30 A Csipkebokor Óvoda pedagógiai programja ... 70
30.1 Az óvoda környezete ... 70
30.2 Küldetésnyilatkozat ... 71
31 Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései ... 71
31.1 Alapelvek ... 71
31.2 Értékek ... 72
31.3 Célkitűzések ... 72
32 Nevelési feladatok, tevékenységek ... 73
32.1 A gyermek személyiségének fejlődése, fejlesztése ... 73
32.1.1 Az egészséges életmód alakítása ... 73
32.1.2 Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés ... 76
32.1.3 Az anyanyelvi, az értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása ... 77
32.1.4 Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása ... 78
32.2 A gyermek közösségi életre történő felkészítése ... 79
32.2.1 Bibliai történeti foglalkozások ... 80
32.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése ... 82
32.3.1 Sajátos nevelési igényű gyermek ... 82

32.3.3 Kiemelten tehetséges gyermek ... 83
32.3.4 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek ... 83
32.3.5 A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlődésének dokumentálása ... 84
33 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek ... 85
34 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek ... 87
35 A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái ... 89
35.1 Az együttműködés formái ... 89
36 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek ... 90
36.1 Egyészségnevelés ... 90
36.2 Környezeti nevelés ... 91
37 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések ... 92
38 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek ... 93
38.1 Az óvoda személyi feltételei ... 93
38.2 Az óvoda tárgyi feltételei ... 93
38.3 Időkeretek: napirend, hetirend ... 93
38.4 Az óvoda ünnepei ... 94
39. Legitimációk ... 96
39.1 A Julianna Általános Iskola legitimációi ... 96
39.2 A Csipkebokor Óvoda legitimációi ... 97
39.3 Teljes nevelőtestületi legitimáció ... 98
39.4 Fenntartói legitimáció ... 98
40. Mellékletek ... 99
40.1 1. sz. mellélet: Vizsgák követelménye tantárgyanként ... 99
40.2 2. sz. mellélet: A Julianna Általános Iskola helyi tanterve ... 99

1. Bevezetés

1.1 Jogszabályi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 1995. évi I. törvény A Magyarországi Református Egyház Köznevelési Törvénye
- 2011 évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx
- Az intézmény alapító okirata

1.2 Az intézmény keresztyén jellemzői

A Magyarországi Református Egyház által fenntartott és működtetett református közoktatási intézményekben a nevelés és az oktatás Istennek a teljes Szentírásban adott kijelentése, valamint a Második Helvét Hitvallásban és a Heidelbergi Kátéban megfogalmazott hitelvek és a magyar kálvinizmus szellemében folyik. Így a Budapest - Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskolája és Csipkebokor Óvodája nevelési célja és feladata is, hogy

- neveltjei művelt keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet, hűséges és áldozatkész alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni, továbbadni;
- református tanulóit egyházunk hitvalló tagjává,
- nem református tanulóit – vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett – saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje.

Mindezeket egyházunk évszázadok során kialakult hitbeli örökségére és pedagógiai kultúrájára kell felépíteni és továbbfejleszteni.

1.3 A keresztyén nevelés célja

A keresztyén nevelés célja az értékrend változásának az elősegítése. Az "új teremtés" azonban nem a nevelés eredménye, hanem Isten Igéje és a Szent Lélek által jön létre.

A keresztyén pedagógia feladata, hogy kísérje figyelemmel a különféle pedagógiai gondolkodásmódokat és az azokhoz kapcsolódó módszereket, de tartsa szilárdan saját keresztyén identitását. A viselkedésformáló pedagógiáktól átveszi a következetességet, az ösztönszabályozóktól a gyermek szükségleteire való odafigyelést, a humanistáktól az értő

figyelmet. A következetességet azonban kiegészíti szeretettel, a szükségletek kielégítését erkölcsi iránymutatással, az értő figyelmet pedig a követelmények és a szükséges korlátok egyértelmű felállításával. A keresztyén pedagógia nem rekeszti ki a tanulási, testi, érzékszervi, érzelmi hátrányokkal együtt élő neveltjeit, tanítványait.
Az intézmény hosszú távú pedagógiai célja megegyezik az alapításának és működésének céljaival, hogy a rábízott növendékeket a Szentírás útmutatásai alapján becsületes, tettre és áldozatra kész, művelt keresztyén emberekké, szűkebb és tágabb közösségeik, egyházuk, hazájuk és magyar nemzetük felelős és hasznos tagjaivá nevelje. Célja továbbá, hogy segítséget nyújtson a város - felekezeti hovatartozástól függetlenül - gyülekezeteihez tartozó szülőknek, hogy keresztelési fogadalmukhoz híven ne csak hitben nevelhessék, hanem hitben neveltethessék gyermekeiket.
Az intézményben alkalmazott pedagógiai módszerek rövidtávú céljait mindig adott tanulócsoport, osztály életkora, fejlettsége, illetve ezen belül egyes gyermekek képességfejlesztési feladatai határozzák meg. Az intézményben folyó pedagógiai munka alapja a gyermekek, tanulók egyéni képességeinek kibontakoztatása, a keresztyén tanítását követő erkölcsi értékrendjük, önálló gondolkodásuk kialakulásának formálása.
Fontos célkitűzés a gyermekek, tanulók egyéni képességeihez és a társadalmi elvárásokhoz igazodó legjobb tudás kialakítása, a tanuláshoz való képességek minőségi alapozása a tanulási tevékenységben történő aktív részvétellel.
A gyermekek, tanulók olyan kompetenciáinak fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formákkal segíteni őket az ismeretek megszerzésében, ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében, a tanulási eredmények elérésében.
Az óvodai, játékos tapasztalatszerzés, majd az alsó évfolyamok biztos tudása a feltétele a felső tagozat eredményességének. Az önálló tanulás képessége, az aktív tanulás, az új ismeretekhez való alkalmazkodás, az információk értelmezése és szűrése a mai ember számára alapvető életfeltétel.

1.4 Intézményi alapadatok

Nkt. 21. § (3) a)	Alapító és fenntartó neve: székhelye:	Budapest - Fasori Református Egyházközség 1071 Budapest, Városligeti fasor 5. adószáma: 19818049-1-42
	A fenntartó képviselője:	az egyházközség elnök-lelkésze és főgondnoka
	Intézmény hivatalos neve:	Budapest-Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskolája és Csipkebokor Óvodája
	OM azonosítója:	034917
c)	Intézmény típusa: Nkt. 7. § (2) alapján Nkt. 7. § (1) a) Nkt. 7. § (1) b)	 többcélú intézmény óvoda (intézményegység) általános iskola (intézményegység)
da)	Intézmény feladatellátási helye(i)	
db)	Székhelye:	1071 Budapest, Rottenbiller u. 43-45.
dd)	Telephelye:	1071 Budapest, Városligeti fasor 7.

Az intézmény köznevelési alapfeladatai, felvehető létszámok:

e)	Köznevelési alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

Nkt. 4. § 14a. alapján

a) óvodai nevelés (telephelyen, óvoda intézményegységben)

c) általános iskolai nevelés-oktatás (székhelyen, általános iskola intézményegységben)

r) a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése oktatása

Nkt. 4. § 25: sajátos nevelési igényű tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki az Irányelvek besorolásai és ezekkel egyezően a Szakértői Bizottság véleménye alapján:

- beszédfogyatékos tanuló
- mozgásszervi fogyatékos tanuló
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása, ADHD, magatartás szabályozási zavar)
- autizmus spektrum zavar

f) A felvehető maximális tanulólétszám alapfeladatonként és munkarend szerint:

nappali munkarend szerinti nevelés-oktatásban: maximális létszám 530 fő

Feladatellátási helyenként alapfeladat, szakfeladat és az oktatás munkarendje szerinti bontásban:

	Alapfeladat	Maximális létszám	Az oktatás munkarendje
Székhely:	Óvodai nevelés Benne: sajátos nevelési igényű gyermekek nappali rendszerű nevelése, oktatása Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása 1-8. osztályban Benne: sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása	130 fő 130-ból 5 fő 400 fő 400-ból 25 fő	nappali

Az intézmény vezetőjének jogköre és megbízása	Az intézmény egyszemélyi felelős vezetője **a főigazgató.** A főigazgatót a mindenkori hatályos jogszabályokban, valamint a Református Egyház oktatási törvényében előírt módon az Alapító – Fenntartó bízza meg (Magyarországi Református Egyház 1995. évi I. törvényének 2005. évi II. törvénymódosításával egységes szerkezetbe foglalt törvény 57-60. §-ai alapján).

Az intézmény dolgozóinak jogállása	Az intézményben az iskolai nevelés, oktatás keretében a gyermekekkel közvetlen pedagógiai céllal foglalkozó pedagógusok és az oktatást, nevelést segítő munkatársak a 2023. évi LII. a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény, valamint az egyéb feladatokat ellátó gazdasági, ügyviteli, műszaki, kisegítő és más alkalmazottak munkaviszonyát a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012.évi I. törvény határozza meg. A Magyarországi Református Egyház 1995. évi I. törvénye a kollégium valamennyi munkavállalójára vonatkozik.

1.5 Az intézményi pedagógiai program szerkezete

A Budapest-Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskolája és Csipkebokor Óvodája – alapító okirata szerint is

- **többcélú köznevelési intézmény**
- ezen belül is **közös igazgatású köznevelési intézmé**ny
- az intézményt **főigazgató** vezeti
- a **Julianna Általános Iskola** intézményegységben *általános iskolai nevelés-oktatás* folyik
- a **Csipkebokor Óvoda** intézményegységben *óvodai nevelés* folyik
- mindkét intézményegységben folyhat a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható, sajátos nevelési igényű gyermekek tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása.

Fentiek miatt a dokumentum a továbbiakban **intézményegységenként tárgyalja** a szükséges teendőket és tartalmakat.

2. A Julianna Általános Iskola nevelési programja

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,
És az az ember, aki értelmet kap.
Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,
És nagyobb jövedelme, mint a színaranynak."
(Péld 3, 13-14)

A református nevelési alapelvekkel összhangban legfőbb nevelési célkitűzésünk, hogy iskolánk tanulóit művelt, jellemes emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet, hűséges, áldozatkész, alkotó polgáraivá neveljük, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni és továbbadni.

Valljuk, hogy a gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. Iskolánk a keresztyén nevelés megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne, ahol a pedagógus a gyermeket Krisztusban testvérnek fogadja el, a krisztuskövetés személyes példáját állítja tanítványai elé, a Biblia alapján Isten tiszteletére és felebaráti szeretetre nevel. Az iskolában folyó nevelő és oktató munkát így a türelem, szeretet, odafigyelés és következetesség jellemzi.

Feladatunk, hogy imádsággal, igényes és korszerű nevelő-oktató munkával, a családokkal és gyülekezetükkel kiépített kapcsolatok felhasználásával a lehető legtöbbet tegyük meg azért, hogy tanítványaink Istentől kapott képességeiket a lehető legteljesebben kibontakoztassák.

3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3.1 Pedagógiai alapelveink, értékeink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan szolgálatot végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős, törvénytisztelő közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.

Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.

Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.

Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.

Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.

Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják.

Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

A Julianna Általános Iskola nyolc évfolyamos általános iskola. Szellemiségét, nevelőmunkáját meghatározza református jellege. Olyan generációk nevelése a célunk, akik hazánk törvénytisztelő, szilárd erkölcsi alapokon álló állampolgáraivá válnak.

A Julianna Református Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

Tudjuk, hogy a hit ajándék és nem érdem. Nem lehet kiérdemelni jó magaviselettel, származással, híres ősökkel. Hitre nevelni sem igazán lehet. A mi felelősségünk a helyes mintaadás, az útmutatás.

Tudjuk, hogy minden tanuló önálló személyiség, s így mindegyikükhöz külön út vezet.

Feladatunk, hogy segítsük diákjainkat Istentől kapott tehetségük felismerésében, s ráébresszük őket az ezzel járó felelősségre.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „...tegyetek tanítványokká minden népeket..." (Máté 28,19) nem csupán az egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelésekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, „hogy ha majd felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt".

A református iskola keresztyén közösség.

Olyan hitvalló pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni tanítványaikat. Iskolánk a református diákokból olyan keresztyéneket szeretne nevelni, akik életének zsinórmértéke a Szentírás; elfogadják ősi hitvallásainkat, a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét Hitvallást, tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
Hiszünk a példamutatás erejében, ezért a tanulókkal szembeni elvárások soha nem kerülhetnek ellentmondásba a nevelőtestület cselekedeteivel, tevékenységével, megnyilvánulásaival. A pedagógus személyes példájával, útmutatásaival, elvárásaival azon munkálkodik, hogy az iskola tanulói egy azonos mértéken nyugvó, de egyéniségükben és képességeikben eltérő, egymást megbecsülő és szerető közösségé formálódjanak.
Olyan barátságos szellemű iskolát tartunk kívánatosnak, ahol a gyermek és pedagógus csak a pedagógiai folyamatban elfoglalt szerepében különbözik egymástól, ahol kölcsönös a tisztelet, ahol az együttműködők emberi méltósága nem sérülhet.
Olyan légkörben kívánunk dolgozni, ahol minden munkatárs és tanuló bátran kifejtheti véleményét, választ kaphat kérdéseire, segítséget igényelhet és kaphat. A gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.
A tanuló lelkesítését, az elismerést, a dicséretet tekintjük elsődleges nevelési eszköznek. A fegyelmezést és büntetést is a pedagógiai folyamat részének tartjuk, de ez nem jelentheti a tanuló megbélyegzését, kirekesztését.
A református iskola nevelési színtere nem szorítkozik a tanítási órára. A tanórákon túli foglalkozásokat szükséges és teljes értékű tanulói tevékenységnek tekintjük. Az iskola nevelői a tanulók egész napi viselkedését figyelemmel kísérik, segítik a közösségeket az egységes értékrend kialakulásában.
Oktatási feladatainkat életkori sajátosságokhoz és egyéni adottságokhoz illesztett korszerű ismeretanyag közlésével, magyar és református kultúrkincsünk értékeinek tanításával valósítjuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit. Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalom, a tudás és a munka megbecsült legyen.
Rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal. Igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők. Ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat más református iskolákkal.

- erkölcsös,
- humánus,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (tanulásban, munkában, játékban)
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,

- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható készségekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
  - természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- Igyekszik Isten útmutatását megismerni és cselekedeteit, szavait, életét ahhoz igazítani.
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, gyülekezet, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolt, gondozott.

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó tanuló személyiségében. Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

3.2 Célok, feladatok

Korszerű, keresztyén természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.

A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
Olyan gyermekközpontú légkör kialakítása, ahol tanulóink tapasztalhatják és megtanulhatják a demokratikus magatartásformákat. Ennek érdekében a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk, bevonjuk az iskolai élet megszervezésébe, az oktatás során figyelembe vesszük képességeit. Számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi és egyéb téren is. Ügyelünk arra, hogy biztonságot, törődést, odafigyelést érezzen. Következetességre, szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk.
Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának célja a tanulók felkészítése az esetlegesen előforduló veszélyhelyzetekre, balesetekre, saját maguk és társaik testi épségének védelmére. A tanulók tudják alapszintű elsősegélyben részesíteni társaikat, ill. a rászorulókat. Megismerjék az elsősegélynyújtás fogalmát, célját, fontosságát, sérülések tüneteit, következményeit, ellátásukat; valamint képesek legyenek a vészhelyzetet felismerni, veszélyben cselekedni, segítségüket kérni, sérülteket megvizsgálni.
Nevelőmunkánk fontos részét képezi tanulóink felkészítése a pályaválasztásra, amely hosszú - és rövidtávú feladatot is jelent: alsó tagozaton a pályaorientáció megalapozása, a különböző foglalkozásokkal történő ismerkedés keretében, ötödik osztálytól az egyes szakmák, foglalkozási ágak megismertetésére osztályfőnöki órán adódik lehetőség. Tájékoztatnunk kell tanulóinkat a továbbtanulási lehetőségekről, a városban kialakult középiskolai intézmény hálózatról. Mindannyiunk közös feladata a tanulók önismeretének fejlesztése, ami elősegíti a helyes választást. A pályaválasztáshoz kapcsolódó tevékenységünk szoros együttműködést kíván a középiskolákkal, szakképző centrumokkal, pályaválasztási tanácsadó irodákkal, a szülőkkel, az iskolaorvossal stb. Alsó és felső tagozaton lehetőség szerint üzemlátogatásokat szervezünk, különféle vállalkozásokkal ismertetjük meg a gyerekeket. Önismereti tréningek segítik hozzá tanulóinkat a számukra megfelelő szakmák kiválasztásához, ezen kívül az egyes szakmák követelményeit is megismerhetik.
Feladatunknak tekintjük a digitális kompetenciák megalapozását alsó tagozattól kezdve, felső tagozaton a megfelelő szintű és biztonságos eszközhasználatot, a felkészítést a digitális világunk lehetőségeire és veszélyeire, a tudatos felhasználói attitűdökre nevelést, a problémamegoldásra nevelést digitális eszközökkel az információs technikai eszközök használatát nem csak a digitális kultúra/informatika órán. Az IKT-eszközök folyamatos alkalmazása (internet, e-tananyagok, projektmunkák).
A nemzetközi kapcsolatok fejlesztésével célunk növendékeink látókörének szélesítése.
Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési-oktatási tevékenységek, ezekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés; valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel intézményünk nevelő-oktató tevékenysége – az óvodai intézményegységgel szoros együttműködésben - az óvodától a 8. évfolyamig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az

életkorhoz, a nevelő- oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.
A Julianna Általános Iskolában dolgozó pedagógusok az evangélium tanításában kifejezett értékek elvekké való átalakítására törekszenek.
Ezek az értékek:

- az ember Istentől kapott rendeltetésének tudata,
- az egyén fizikai és értelmi képességeinek fejlesztése annak érdekében, hogy rendeltetését betöltse,
- az ember közösségi életét szabályozó erkölcsi értékek megvalósítására való képesség,
- Isten- és emberszeretet, az emberi élet védelme, igazság és igazságosság,
- az emberi hivatás elkötelezett vállalása a családban, az egyházban és a hazában,
- az evangéliumi normák által szabályozott emberi szabadság védelme és megtartása,
- az emberek és népek közötti kapcsolatban a szolidaritás és a béke szolgálata,
- társas kapcsolatokra vonatkozó értékek: a szeretet, a tisztelet, a szolidaritás, a megbocsátás, a tolerancia, a békesség, a tekintély tisztelete, empátia képessége,
- az élet tisztelete és védelme; a természeti környezet megóvása; az állatok és növények védelme, szeretete; fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt,
- környezeti és egészségtudatosság erősödésének képessége, az egészség megőrzésének fontossága; a testmozgás iránti igény; az önellátás képességeinek kialakítása, egészségvédelem, az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, balesetek megelőzése,
- fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra; hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség,
- a család tisztelete, a szülők, testvérek, nagyszülők megbecsülése, szeretete,
- a felnőttek, pedagógusok, elöljárók tisztelete, megbecsülése,
- a szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása; a nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése; egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározott tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.
Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.
Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk diákjai életkoruknak megfelelően:

- önellátásra képesek a napi szükségletek kielégítésében (tisztálkodás, öltözködés, iskolai felszerelés stb.),
- igényesek önmaguk és környezetük higiéniájával és rendezettségével kapcsolatban,
- iskolai feladataikat önállóan megoldják,
- kialakítottak a koruknak megfelelő tanulási technikákat,
- képesek az idejüket célszerűen beosztani,

- ismerik és alkalmazzák a koruknak megfelelő viselkedési formákat felnőttekkel és kortársaikkal szemben,
- az alapkészségeket megfelelő szinten elsajátították,
- saját képességeiknek megfelelően teljesítik a tanulmányi követelményeket.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben meghatározott tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, a személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

A pedagógiai feladatok között prioritásokat jelölünk meg, amelyeket a napi gyakorlat során érvényesítünk:

- a korszerű alapműveltség elsajátítása,
- kompetencia alapú oktatási program, használható tudás,
- az esélyegyenlőség biztosítása, integrációs nevelés-oktatás,
- tehetséggondozás, tehetségfejlesztés, személyiségfejlesztés,
- eredményes felkészítés a következő iskolafokra,
- a tanulási készségek kialakítása,
- az idegennyelv-tanulás jó megalapozása.

3.3 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere

A nevelési módszerek elválaszthatatlanok a nevelés céljától, vagyis a nevelési módszereinket hozzá kell igazítani a fentiekben ismertetett célokhoz. A nevelés eszközei, eljárásai, a nevelés módszerei, egymással összefüggő fogalmak. Mivel nincs teljesen egyforma két szituáció, két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus, a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé.

Mivel a nevelés céljai között szerepeltek általános és konkrét fejlesztési szakaszokra lebontott célok is, így a nevelési módszerek közül azokat kell kiválasztani

- amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez,
- igazodnak a nevelők személyiségéhez, pedagógiai képzettségükhöz, felkészültségükhöz,
- igazodnak a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához.

Az eddigiekből következik, hogy szinte minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldhatunk meg.

A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, tanulás-szervezési eljárások:

- tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés,
- projektoktatás, témahét,
- műveltségterület tantárgyi bontásban,
- az info-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása.

A nevelési-oktatási feladatok aktuális eljárásrendjét minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.

- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva, a tanulói különbözőségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.
- A NAT ajánlásának megfelelően több tantárgy ismereteit integráló tanórákat is szervezünk, hogy a diákjaink számára elősegítsük a megszerzett tárgyi tudás hasznosíthatóságát, valamint a tantárgyak közötti összefüggések felismerését.

A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása", elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.

Mindezt szem előtt tartva választhatunk az alábbi módszerek közül:

- A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: motiváció, meggyőzés, minta példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló
- A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás
- A magatartásra ható módszerek:
- ösztönző módszerek: ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás
- fegyelmező módszerek: felszólítás, követelés, parancs, büntetés, felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, tilalom, figyelemátterelés
- Szociális technikák: Ezeket a technikákat a tanulók a felnőttektől tanulják, kezdetben a családban, majd az iskolai közösségben. Ezért figyelembe kell venni, hogy a diákok milyen mintát kapnak otthon és az iskolában.

3.4 Egyházi jellegű célok, feladatok

A hit-és erkölcstan tantárgy oktatásánál, túlmutatva a tantárgyi tartalom keretein, intézményünk elkötelezett célja elősegíteni, hogy az ide járó diákokban iskolai éveik alatt kialakulhasson, vagy megerősödhessen az egyházi, közösségekhez való kötődés. Hosszú távú reménységünk, hogy intézményünk tanulóiból minél több egyházaink jövőjét meghatározó tagok és vezetők legyenek. Tudjuk, hogy az iskola által támasztott elvárás csupán egyik eszköze lehet ennek az amúgy meggyőződésből fakadó döntésnek. Az alábbi templomlátogatási alkalmakat javasoljuk:

- tanévnyitó istentisztelet
- október 31. A reformáció napja
- karácsony
- húsvét
- pünkösd
- tanévzáró istentisztelet

Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. Az általános iskola kiemelt feladata, hogy tanulói az olvasás-szövegértés és az alapvető matematikai

logikai gondolkodás komplex feladatokban alkalmazható tudásával léphessenek a következő iskolafokozatba. Mindkét terület alapvető készségeket jelent a későbbi tanulási eredmények minőségéhez. Kiemelt feladat ezeknek a területeknek az egyéni különbségeket is kompenzáló fejlesztése. A holisztikus szemléletből adódóan az iskolába lépő gyermekek egyéni képességstruktúrájának feltárása mellett fontos teendő a gyermek biológiai adottságait, és az őt érő környezeti hatásokat is figyelemmel kísérni.

4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekre hatnak az iskolán kívüli minták és közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

4.1 Az értelem művelése

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

Az értelem művelése érdekében fejlesztendő:

- a megismerési vágy,
- a felfedezési vágy,
- a játékszeretet és
- az alkotásvágy fejlesztése.

Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is:

- a kognitív műveleteket,
- a megismerést,
- a gondolkodást,
- a kommunikációt,
- a tapasztalati és értelmező tanulást,

Mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.

4.2 A segítő életmódra nevelés

A keresztyén értékrend megismerését, elfogadását, a szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését jelenti. Az igazon, a jón, a szépen nyugszik. Példát maga Jézus adott:

"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/

Jézus példájának megismerése és elfogadása fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabályok, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit.

A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak, élményeknek is (élő és történelmi személyek; a Szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök stb.)
Ahhoz, hogy a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mert a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak.
Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kialakítása és fenntartása az osztályközösségben és az iskola más tanulói közösségeiben is.
Pozitív légkörnek kell uralkodnia a tantestületben, ahol a pedagógusok is biztonságban és jól érzik magukat, a mindennapi munkavégzésben egymást szakmailag és érzelmileg is támogatják.
A segítő együttműködési képesség fejlesztése érdekében iskolánk tanulói rendszeresen részt vesznek olyan tevékenységekben, amelyek a segítő együttműködés által valósulnak meg. A pedagógusoknak rendszeresen kell alkalmazniuk a segítő együttműködés különböző formáit (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás stb.).

4.3 Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek, közösségben élni és együttműködni tudó emberekké váljanak.
Iskolai gyakorlatunkban korosztályonként alkalmazunk vagy szakmai szolgáltatásként igénybe veszünk

- felvilágosító,
- érzékenyítő (fogyatékkal élők életének megismerése, elfogadása…),
- pályaorientációs programokat.

4.4 Az érzelmi intelligencia fejlesztése

Hangsúlyos pedagógiai munkánkban az érzelmekre történő odafigyelés. A gyermek általános iskolai évei alatt is arra törekszünk, hogy a gyermek megélhesse az érzelmeit, miközben arra kell megtanítanunk, hogy hogyan kezelje helyesen, amit érez.
„Fontos, hogy értse meg a gyermek, hogy az emberi életben helye van mindenféle érzelemnek. Helye van az örömnek, haragnak, szomorúságnak, vidámságnak, bosszankodásnak, dühnek, szeretetnek. Szabad őket megélni és kifejezni. A legfontosabb, hogy megtanulja ezeket felismerni és nevén nevezni. Tudja, hogy melyik érzelmet mi válthatja ki, milyen helyzetekben találkozhat vele, milyen verbális kifejezések és emocionális, non-verbális megjelenési formákról ismerhetjük fel. Konkrétan pedig az érzelmi intelligencia fejlesztését akkor tudják közösen elősegíteni, ha megtanulják pontosan kifejezésre juttatni a bennük dúló, éppen aktuális érzelmeket. Ez az aktuális érzelem nem ragad le a hiányok és negativitások kifejezésre juttatásában, hanem éppen akkora – ha nem nagyobb – hangsúlyt helyez a meglévő erősségekre és pozitívumokra is. Az érzelmi intelligencia fejlesztése társas kapcsolatok, kapcsolódások mentén közösségi létben valósítható meg. Ezért törekszünk arra, hogy kiemelt figyelemmel kísérjük a gyermekek társas kapcsolatait, kötődéseit, reakcióit a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt. A kialakult konfliktus helyzetek jó alkalmak és lehetőségek arra, hogy az ott megjelenő érzelmekről beszélgessünk a gyerekekkel. Mit éreznek, hol érzik, miért érzik, mit lehetne most ezzel kezdeni, mitől érezhetnéd jobban magad. Ezek a kérdések, melyek segítenek az előbbre jutáshoz. Rengeteg beszélgetés, sok megoldási lehetőség, feldolgozási mód.

Az áhitatok során alkalmazott beszélgető körök is jó alkalmak arra, hogy a csoport életében egy-egy eseményt megbeszélhessünk a gyerekekkel. Használjuk a különböző érzelmekhez tartozó metakommunikatív jeleket, és természetesen azok megnevezéseit, így tudatosítjuk a gyermekekben az érzelem-verbalitás- non-verbalitás hármasságát, majd mindenki megoszthatja a gondolatait, megoldási lehetőségeit az esettel kapcsolatosan.
A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.
Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése.

5. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

5.1 Az egészségnevelés célja

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk őket az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre. Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.
Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

5.2 Az egészség- és környezeti nevelés és fejlesztés területei

- az egészséges életmód, helyes életritmus tudatosítása,
- személyi- és környezeti higiénia,
- az egészséges táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószerfogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre, szenvedélybetegségek megelőzése,
- a családi és kortárskapcsolatok, támogató közösségek, érzelmi nevelés ,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- balesetek megelőzése; az elsősegélynyújtás alapismeretei,
- az életkori testi sajátosságok ismerete,
- orvosi- és szűrővizsgálatokon való részvétel és a megelőzés fontosságának tudatosítása

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

5.2.1 Testi nevelés

- személyi higiéne
- környezethigiéne
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség)
- életkorral járó biológiai sajátosságok

5.2.2 Pszichohigiénés nevelés

Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

Deviancia megelőzése

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmi intelligencia fejlesztése
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erényeit, gyengéit felmérni érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet akaraterő fejlesztése

5.2.3 Szociális higiénés nevelés

Kedvező társaskapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése

- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség…) fontossága, előnyei

5.3 Az egészségnevelés színterei

5.3.1. Tanítási órák

A helyi tantervben szereplő *környezetismeret, természetismeret/természettudomány, biológia, technika/technika és tervezés* tantárgyak tananyagai segítik a célkitűzések megvalósítását.
Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

5.3.2. Testnevelés órák, sportfoglalkozások

A testnevelés órákon és a sportfoglalkozásokon folyó tudatos, tervszerű oktatás, nevelés, képzés eredményeként fejlődik a tanulók mozgásműveltsége, mozgás jártasságaik és készségeik rendszere, fizikai teherbírásuk. Hozzájárul személyiségfejlődéshez, egészséges testi fejlődéshez, versenyszellem alakításához, a testedzés iránti igény felkeltéséhez, a preventív és egészségtudatos szokások fejlesztéséhez.
Az iskola minden tanévben lebonyolítja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa vezetésével. A *20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet* módosítása tartalmazza a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét (NETFIT-et), valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. A testnevelők felmérik a diákok fittségi állapotát az adott tanév meghatározott mérési időszakában. A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett adatait tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket. Minden tanuló személyre szóló értékelést kap az általa nyújtott teljesítmény alapján, amelyről a szülők is tájékozódhatnak. A változások évről évre nyomon követhetők.

5.3.3. Osztályfőnöki órák

A felső tagozaton az osztályfőnöki órákon feldolgozott ismeretek segítik az egészségtudatosság alakítását. Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és konstruktív életvezetés tudatosságára nevel.
Tanulóink részt vesznek a DADA- prevenciós programban. A rendőrórákat, a DADA programot a rendőrség szakembere tartja. Fő célja, hogy a gyermekek mindenkor felismerjék a veszélyhelyzeteket (dohányzás, alkohol, drog, internet veszélyei), meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyásolást.

5.3.4. Egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások

Lehetőséghez mérten évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára; elsősegély szakkör (elsősegélynyújtási ismeretek), minden tanévben osztályonként egy-egy túra, tanulmányi kirándulás szervezése minden évben egy alkalommal, játékos vetélkedő az ötödik-nyolcadik évfolyamos osztályoknak az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan.

5.3.5. Az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele

A tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében a tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt

venniük egészségvédelemmel kapcsolatos előadás megtartásában. Igény szerint egészség- és környezetvédelmi témákban is szervezünk előadást, vagy nyújtunk segítséget.

5.3.6. Helyi kezdeményezések, témanapok

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amelyeken a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot. Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés

Lelki Egészség Napja: a tanítási év első napjainak valamelyikén lelki- csendes napon vesznek részt a tanulók, amelynek célja a közösség erősítése, egymás elfogadásának segítése, „Hogy vagy?" körök rendszerének kialakítása.

5.3.7. Iskolai étkeztetés

Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel és melegítő konyhával rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

5.4 Mindennapos testmozgás

5.4.1. Céljaink

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömöt és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.

5.4.2. A mindennapos testedzés formái

Az iskolai évfolyamokon a heti testnevelés órák száma: 5 óra.

Sportfoglalkozáson, sportkörön való részvétel minden tanulónak biztosított. Lehetőségük van különböző labdajátékokkal megismerkedni, játékos gyermektornán, mozgásfejlesztő játékokon részt venni, sportversenyekre, diákolimpiára készülni.

Úszásoktatás: Az intézményben külső színhely segítségével biztosítjuk a gyermekeknek az úszásoktatást. Az úszásoktatáson való részvétel mindenki számára kötelező.

5.5 Segítő kapcsolatok, partnerek

- iskolai szociális segítő, ifjúságvédelmi felelősök
- szülők, család
- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, háziorvos, védőnő
- területi jelzőrendszer, gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai (DADA program)
- iskolarendőr
- gyakorlati képzésben együttműködő partnerek

6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul. Feladatunk közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget kialakítani, amely közösségi erejét a keresztyén értékrend szerint pozitív célok eléréséért használja fel.
A személyiségfejlesztésnél és a közösségformálásnál is az alábbi igére támaszkodunk:
„Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást." Jn. 13,35 (RÚF)
Aki ezt a folyamatot irányítja, az a pedagógus. Megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő maga is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a nevelőtestület is jó közösséggé váljon.

6.1 A közösségi feladatok színterei

Ezek a következők:

Tanulóifjúság közösségei

- az iskola, tagozat, évfolyam közösségei;
- osztályközösségek;
- fakultatív csoportos órák tanulócsoportjai;
- diákönkormányzat.

Felnőtt közösségek

- nevelőtestület;
- szakmai munkaközösségek;
- egy osztályban tanító pedagógusok közössége;
- technikai dolgozók közössége;
- szülői munkaközösségek.

6.2 A közösségfejlesztés feladatai

A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, azt szolgálatnak tekintse.
Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
Fejlesszük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, késztessük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.
Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

6.3 Új tanuló érkezése az osztályba

Ha új tanuló érkezik az osztályba, külön figyelmet kell fordítani a következőkre:

- az osztályközösség előzetes felkészítése a változásra,
- az érintett pedagógusok előzetes tájékoztatása, felkészítése,
- az új tanuló megfigyelése, megismerése, beilleszkedésének szeretetteljes támogatása, magatartásának gondos megfigyelése,
- az új tanuló személyiségének megismerése egyéni beszélgetések útján,
- az új tanuló tudásszintjének megállapítása, szükség szerinti felzárkóztatás biztosítása.

6.4 A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei

Hagyományőrző tevékenységek

Iskolai ünnepségek, egyéb rendezvények keretében hagyományként őrizzük nevezetes napok és történelmi események megünneplését:

- Tanévnyitó istentisztelet
- Október 1. Zenei Világnap
- Október 4. Állatok Világnapja
- Október 6. Megemlékezés az aradi vértanúkról
- Október 23. Megemlékezés a ’56-os forradalomról
- Október 31. A reformáció napja
- Mikulás-napi műsor
- Advent, Karácsony
- Február 25. Megemlékezés a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatairól
- Farsang
- Március 15. Megemlékezés az 1848-as forradalom-és szabadságharcról
- Víz Világnapja
- Föld napja
- Húsvéti ünnepkör
- Április 16. Megemlékezés a holokauszt áldozatairól
- Anyák napja
- Pünkösd
- Június 4. Nemzeti Összetartozás napja
- Gyermeknap
- Ballagás
- Tanévzáró

6.5 Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a megválasztott küldöttekből álló, diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola főigazgatója, illetve az általános iskolai intézményegység-vezető által megbízott nevelő segíti.

7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, a végrehajtására kiadott más jogszabályok, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és a főigazgató útmutatásai alkotják.

7.1 A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

Határidőre tanmenetet készít, tanóráira és foglalkozásaira gondosan és széleskörűen felkészül.

A pedagógiai program alapján tárgyilagos ismeretekkel növeli a tanulók tudását, sokoldalúan fejleszti egyéni képességeiket, objektíven és indoklással értékeli a tanulók teljesítményét.

Tanórai munkáját a gyerekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi, gondot fordít az életkori sajátosságokhoz illeszkedő fejlesztő foglalkoztatásra, az idő optimális kihasználására.

Szaktárgyával kapcsolatban fogadóórákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az intézményegység-vezetőt, főigazgatót.

Szemléltető és kísérleti eszközöket készít. Az ismereteket a gyerekek tapasztalataira építve, az érdeklődés felkeltésével (motiválással), az életkoruknak megfelelő kifejezésmóddal, a képességek folyamatos fejlesztése mellett adja át.

A lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez; egyéni segítségnyújtással biztosítja a továbbhaladást. Szükség esetén időben szakértői vizsgálatot kezdeményez.

Rendszeresen ellenőrzi, és motiváló hatással értékeli a gyerekek tanulmányi teljesítményeit. Megtartja az írásbeli és szóbeli gyakorlási formák egyensúlyát, az írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, és a tanulókkal együtt értékeli.

Ellátja az adminisztrációt: vezeti a digitális osztálynaplót, elkészíti a tanulókat minősítő érdemjegyeket, illetve szöveges értékelést tartalmazó tájékoztatóját, törzslapját, statisztikai adatokat szolgáltat.

Színvonalasan, eredményesen végzi a tehetséges tanulók tanulmányi versenyekre való felkészítését.

Változatos módszerekkel a pedagógiai program értékrendje szerint neveli, pozitívan irányítja a diákokat. Személyisége, modora, hangneme, megnyilvánulásai, munkafegyelme példát mutat a tanulók előtt.

Gondoskodik a diákok testi épségéről, erkölcsi védelmükről, személyiségük fejlesztéséről, a balesetek megelőzéséről (nem hagy gyermeket felügyelet nélkül), óvja a gyermekek jogait, az emberi méltóságot, az esélyegyenlőséget.

Feladata a gyerekek alapos megismerése tudatos megfigyeléssel, változatos, közös tevékenységekkel.

Indokolt esetben családlátogatásokat végez, és előkészít különböző vizsgálatokat. Fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai házirend betartására, biztosítja a türelmes, nyugodt légkörű környezetet.

Feladata a tanulás megszerettetése; a szellemi erőfeszítés örömforrásának felfedeztetése, valamint a spontán érdeklődés fenntartása, fejlesztése.
Tervszerűen végzi a tanulók szóbeli és írásbeli kommunikatív képességeinek, személyiségének fejlesztését: az együttműködési készség, önállóság, öntevékenység kialakítását.
Gondoskodik a szociális segítségre szoruló, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekekről, (segélyezés, étkezési és tanszerellátás); szükség esetén hatósági intézkedést kezdeményez, ellátja a gyermek- és ifjúságvédelmi tennivalókat.
A szülői értekezleteken, a közös és egyéni fogadóórákon, tájékoztatja a szülőket az iskola pedagógiai programjáról, házirendjéről, értékelési rendszeréről, a gyerekeket érintő kérdésről (kihagyva az intézmény zárt, belső ügyeit).
Odafigyelve, jelenlétével biztosítja, hogy a gyerekek a foglalkozások, és a tanórák közti szüneteiben egészséges körülmények között játszhassanak, illetve mozoghassanak a szabad levegőn, miközben ügyeletet lát el.
Az iskolai ünnepélyek méltó megtartásához osztályát felkészíti, végrehajtja a rá osztott feladatokat, teendőket.
Tanulmányi kirándulást, a természeti és társadalmi tájékozódást egyaránt szolgáló szabadidős elfoglaltságot szervez. Gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait.
Aktívan részt vesz a szakmai munkaközösség feladatellátásában, a pedagógiai program módosításában, a továbbképzésen szerzett ismereteiről beszámol.
Kollégái közreműködésével rendben tartja a rábízott szertárat. A tárgyakat és eszközöket kollégái rendelkezésére bocsátja. Hiány esetén – az intézmény más szabályzataiban leírt módon - anyagi felelősséggel tartozik.
Szervezőmunkával segíti a szülői közösség megalakítását, működését. Az alkalmas és vállalkozó szülőket bevonja a kulturális és szabadidős foglalkozások, kirándulások, táborozások, iskolai rendezvények lebonyolításába.
Betartja a munkafegyelmet, a jogszabályok és a szabályzatok előírásait, szakszerűen végrehajtja a felettese utasításait.
Védi az intézményi vagyont. Szem előtt tartja a takarékos megoldásokat.
Személyi adataiban történt változást a vezetőnek haladéktalanul jelenti.
Az intézmény feladatellátási tervében meghatározottak szerint végzi munkáját, a nevelőtestületi szobában, a hirdetőtáblán, illetve egyéb, elektronikus úton számára kijelölt feladatokat elvégzi.
A nevelőtestület tagjaként részt vesz a nevelőtestületi értekezletek határozathozatalában, az intézményi rendezvényeken elvégzi a rábízott feladatokat.
Folyamatosan képezi magát, továbbképzéseken szélesíti módszertani jártasságát, gyakorlatát.
Nyílt napokon aktívan részt vállal a feladatokból, felkérésre bemutató órákat tart és esetenként, dokumentáltan hospitál tanítási órákon.
Tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkát végez.

7.2 Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnököt – az intézmény más vezetőinek véleményét is kikérve, az általános iskolai intézményegység-vezető javaslatára -, a főigazgató bízza meg, a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. Az osztályfőnöki megbízás a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyhoz kapcsolódik, tanítási évre (szeptember 1. napjától a következő év augusztus 31. napjáig) szól, és külön, az érvényes jogszabályoknak megfelelő osztályfőnöki megbízási szerződésben és a munkaköri leíráshoz kapcsolódó, azt kiegészítő, osztályfőnöki feladatokat tartalmazó leírásban mutatkozik meg.

Az osztályfőnöki munka főbb feladatkörei:

- Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
- Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
- Közvetlen nevelőmunka

Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

- Helyzetelemzés, célok, feladatok
- Tanulmányi kirándulás (amennyiben az osztály tanulóinak 75 %-a azon részt vesz) szervezése, tervezése
- Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
- Pályaválasztás
- Gyermekvédelem
- Egészségi helyzet
- Családdal való kapcsolatok, felmérések (A család helyzete, szerkezete: elvált szülők, csonka család, nagycsaládos, veszélyeztetett, munkanélküliséggel kapcsolatos problémák
- Szülői értekezletek, fogadóórák
- Tervezett osztályprogramok

7.3 Az osztályfőnök feladatai

Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
Figyelmet fordít a tanulók önismeretének kialakítására, adottságaik felismertetésére, értékeik megtalálására.
Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves munkatervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákönkormányzattal. Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az előttük álló feladatokról, azok megoldására, vállalásokra mozgósít. Az osztályközösség fejlődése érdekében közösségi programokat, kirándulást szervez, osztályával aktívan részt vesz az iskolai rendezvényeken.
Lehetőség szerint vagy rendkívüli esetekben látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal. Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
A fogadóórákat, szülői értekezleteket és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva, szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmik, meghívók, értesítő/. Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről. Javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs, ügyviteli teendőket /mulasztások igazolása, törzslap, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos teendők.

Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli, és – meghatározott esetben – az iskolán kívüli elfoglaltságait.
Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
A szülő kérésére a házirendben meghatározott módon tanévenként 6 napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.
Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai élettel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.
Részt vesz az osztályfőnöki munkacsoport, munkaközösség munkájában.

8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

8.1 A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

A sajátos nevelési igény, illetve ezt a státuszt az illetékes Szakértői Bizottság határozata alapozza meg.

8.1.1 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az előidéző okok ismeretében a hátrányokkal és tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink segítésére többirányú lehetőséget biztosítunk:
szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, az illetékes Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal
első és második osztályban fejlesztő foglalkozások tartása az indulási hátrányok csökkentésére
az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
ahol azt a személy és más feltételek lehetővé teszik, ott csoportbontásos oktatás
speciális felzárkóztató foglalkozások, beszédkészség javítása
az osztályközösség bevonása, a tolerancia kialakítása a közösség tagjaiban
a nevelő és a tanuló között kialakított bizalomra épülő, jó kapcsolat kialakítása
családlátogatások, együttműködésre törekvés
a szülők és a családok nevelési segítése a gondok megoldásában
Az iskola fejlesztő tevékenységének erősítése
órai differenciált foglalkozás,
komplex képességfejlesztés,
logopédiai terápia,
gyógytestnevelés,
mozgásterápia
pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a tanulásiképességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján.
Biztosítani kell:
a különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
a fejlesztő szemlélet érvényesítését, megfelelő módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.
Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben.

8.1.2 Az intézmény által ellátható SNI státuszok:

- beszédfogyatékos tanuló
- mozgásszervi fogyatékos tanuló
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása, ADHD, magatartás szabályozási zavar)
- autizmus spektrum zavar

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljék egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési-oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a különleges bánásmódot igénylő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van.

8.1.3 Együttműködés a szakemberekkel

Iskolánk együttműködik a Magyarországi Református Egyház Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel és az illetékes Pedagógiai Szakszolgálattal, szekértői bizottsággal.

Amennyiben az orvosi, vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság által megállapított szakvélemény alapján a tanulót különleges gondozásban kell részesíteni, a törvényi előírásoknak megfelelően, egyénre szabottan az alábbi módon lehetséges:

- a tanuló mentesítése az egyes tantárgyak tanulása alól,
- a szakvélemény alapján mentesítés az értékelés, minősítés alól, vagy egyéni továbbhaladás engedélyezése, személyre szabott ütemezése,
- fejlesztő foglalkozások szervezése, igény esetén külső szakértők bevonásával,
- amennyiben az orvosi szakvélemény indokolja, biztosítjuk az egyéni munkarendes tanuló felkészítését az osztályozó vizsgára.

8.2 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárás-rendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység

csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.
Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.
A pedagógiai munka egyik legkritikusabb feladata a beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő és tanulási nehézségekből fakadóan az átlaghoz képest állandóan lemaradó tanulók felzárkóztatása. Vannak alapvetően magatartási zavarokkal és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok, de a tanulásban történő lemaradás is kiválthat magatartási és beilleszkedési zavarokat. Ezekben az esetekben alapvető feladat az előidéző okok feltárása.
Az előforduló magatartási problémák elsősorban az agresszív magatartás (verekedés, durva játék, hirtelen indulatosság) formájában, másrészt a szabályok megszegésében (a házirend megszegése; tiszteletlen, durva beszéd; beszélgetés, közbeszólás a tanórán; szándékos rombolás), ritkábban regresszív – defenzív magatartás (a munka megtagadása, passzivitás) formájában jelentkeznek.

8.2.1 Intézményi feladatok

Feladataink beilleszkedési, magatartási nehézségek esetén:
A tünetek, megnyilvánulási formák gondos tanulmányozása. (Mikor, milyen körülmények között, milyen formában tapasztalható a magatartási probléma?)
Az okok keresése, konkretizálása. Az okok és tünetek összefüggésében eljuthatunk a gyermek és család (vagy az iskola) központi problémájának a megfogalmazásához.
A tennivalók kidolgozása. A tevékenységek során elsősorban a tanulók meglévő pozitív vonásaira és eredményes tevékenységeire építünk.
A beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulók és a problémás magatartású nehezen nevelhető gyerekek esetében fő feladatunk: a gyerek bekapcsolása az osztály életébe.

Fel kell figyelnünk:
az agresszív megnyilvánulásra,
a közönyre és a passzivitásra,
az érzelemszegény, apatikus magatartásra,
a túlzott félelemre és szorongásra,
a kifejezett féltékenységre, irigységre,
a beszédzavarra,
a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.
A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása:

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető-e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszégyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.),
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye.

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő

szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való besorolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.
A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lsd. a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszere);
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

Az iskolai nevelő-oktató munka során, a BTMN-es tanulók esetében a szakértői véleményekben leírtak maradéktalan érvényesítését nagyban segíti az intézményünkben dolgozó gyógypedagógus, a BTMN-es tanulók esetében iskolánk fejlesztő pedagógusa. Szülői kérés esetén hetente egy nap pszichológus szakember segítségét, tanácsadását lehet igénybe venni, valamint a folyamatos szülői konzultáció is biztosított.

8.2.2 Intézményi tevékenységek

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:
Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
Kooperatív technikák alkalmazása
Projekt-módszer
Tevékenységközpontú pedagógiák
Individuális tanulás előtérbe helyezése
Az alapozó időszak elnyújtása
Fejlesztő értékelés alkalmazása
Napközi, szakkorrepetálás biztosítása
A pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó – rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel
Tanulásmódszertan tanítása
Kreatív tevékenységek
Sport tevékenységek
Kommunikáció fejlesztése
Önismereti foglalkozások
Drámajáték
Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

8.3 A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. Iskolánk kiemelt feladatának tekinti a tehetségek kibontakozását, fejlesztését. Már az alsó évfolyamokon megkezdjük a tanulók egyéni üteméhez igazodó, differenciált foglalkoztatást. Felsőbb évfolyamokon, egyes tanulmányi területeken, csoportok létrehozásával fokozottabban igazodhatunk tanulóink haladási üteméhez. A tantervi követelmények teljesítése mellett a gyermekeknek lehetőségük van tehetségük magasabb szintű kibontakoztatására külön foglalkozásokon is, melyeken érdeklődésüknek megfelelően önként vehetnek részt.

8.3.1 Intézményi feladatok

A tehetséggondozás-és képességkibontakoztatás színterei:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- csoportbontásos oktatás
- nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása
- tehetséggondozó foglalkozások (pl. matematika, digitális kultúra, művészetek, sport terén stb.)
- a mindennapos testnevelés keretén belül (sportfoglalkozások, játékos gyermektorna, mozgásfejlesztő játékok, labdajátékok, kölyökatlétika, szivacskézilabda, kosárlabda, sportversenyek, diákolimpiai versenyek stb.)
- szakkörök, érdeklődési körök (történelem szakkör, idegen nyelvi szakkörök, robotika szakkör, művészeti szakkörök, kreatív szakkör, természetvédelmi szakkör, informatika szakkör stb.)
- énekkari tevékenység
- felkészítés tanulmányi versenyekre
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, kulturális, sport, stb.)
- szabadidős foglalkozások
- az iskolai könyvtár és az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- egyéni kutatómunka, kiselőadások
- sikerélmény biztosítása
- a továbbtanulás segítése

8.3.2 Intézményi tevékenységek

A tehetséggondozás speciális lehetőségei iskolánkban:

Alsó tagozaton választható órák keretén belül biztosítunk lehetőséget egyéb sportfoglalkozásokon való részvételre.

- A nyelvi órákat csoportbontással szervezzük, a nyelv emelt szintű tanításával.
- A digitális kultúra kiemelt szerepet kap az oktatásban. A robotika szakkörökön már alsó tagozattól kezdve lehetőségük van a gyerekeknek az algoritmikus gondolkodásuk fejlesztésére, felső tagozaton a programozás alapjainak megismerésére.
- A tanulók érdeklődésének, igényének kielégítésére érdeklődési köröket szervezünk.
- Biztosítjuk a felkészülést a sportversenyekre a testnevelés órák keretében.
- A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárások alkalmazása:
- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák

- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulókban rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.
Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- A központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között megrendezzük az ének- és versmondóversenyt.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban végzett kutatómunka stb.).

Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
A tananyag lehetőségeinek függvényében projektmódszer alkalmazása.

8.4 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Az utóbbi években megnőtt a szociális hátrányokkal küszködő családok, tanulók száma. Ennek előidéző okai különbözőek és összetettek (gazdasági–társadalmi változások, munkanélküliség, stb.). A család hagyományos nevelő funkciói arányaiban és minőségükben megváltoztak.

8.4.1 Intézményi feladatok

Az iskolának egyre több nevelő feladatot kell átvennie a családtól; a pedagógustól rendkívül nagy odafigyelést, beleélést igényel a hátrányos helyzetű gyermek kezelése. A gyermek harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlen a biztonságos derűs és szeretetteljes légkör a tanuló nevelésével és
oktatásával foglalkozó intézményben. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét és biztosítsa a tanulóknak az esélyegyenlőséget és az őket megillető jogok érvényesülését.
A szociális hátrányban nevelkedő gyerekek esetében a legfontosabb teendőnk a tanulók problémáinak feltárása és a problémák okainak megkeresése, majd nyomon követése.
Ha tudomásunkra jut, hogy valamelyik gyermek folyamatos étkeztetése vagy egyéb alapvető ellátása nem biztosított, intézkedéseket teszünk ennek megoldására.

Elősegítjük, és a gyermekek körében szorgalmazzuk, hogy ismerjék meg, és éljenek azokkal a kulturális és technikai lehetőségekkel, amelyeket családjuk nem, de intézményünk biztosítani tud.

8.4.2 Intézményi tevékenységek

Az átlagosnál többet vállalunk a családok feladataiból az alábbi területeken:

- pályaválasztás előkészítésében és lebonyolításában
- a pedagógiai szakszolgálatokkal kapcsolatos eljárásokban
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezésében, különös tekintettel az SNI és BTMN tanulók integrált oktatására
- a szociális támogatás lehetőségeiről való tájékoztatásban
- ösztöndíj pályázatok figyelésében és részvételi segítésében.

A szociális hátrány felismerése után a felderítés legfontosabb eszköze a családlátogatás. A szülőknek és a pedagógusoknak együtt kell törekedniük arra, hogy a hátránykompenzáláshoz minden eszközt megragadjanak. A segítségnyújtásban aktívan közreműködik a gyermekvédelmi felelős, és az osztályfőnök, szükség esetén külső segítséget is igénybe veszünk. (Család- és Gyermekjóléti Központ).

- A szociális hátrányokkal küzdő tanulók kiemelt figyelmet igényelnek valamennyi, az osztályban tanító pedagógustól, akik folyamatos megbeszéléseken keresik a segítségnyújtás lehetőségeit.
- Tanórán belül differenciált foglalkozást végzünk, melyen a kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása folyamatosan történik.
- Tanórán kívül korrepetálásokat és egyéni fejlesztő foglalkozásokat szervezünk.
- Kiemelten figyelünk a Család- és Gyermekjóléti Központ alapgondozásában részesülő gyerekek anyagi helyzetének alakulására.
- A szociális ellátások megállapításának kezdeményezésére is nagy hangsúlyt fektetünk.
- Rendszeresen kapcsolatot tartunk a családgondozókkal.
- Odafigyelünk arra is, hogy rendszeresen étkeznek-e ezek a tanulók.
- Folyamatosan nyomon követjük a HH és HHH tanulók tanulmányi előmeneteleit. Fokozott figyelemmel kísérjük a kompetencia mérések során elért eredményüket.

Rendszeresen ellenőrizzük az igazolt illetve igazolatlan mulasztásokat és azok valós tartalmát is. Szükség esetén jelzést teszünk a szülő, a Család- és Gyermekjóléti Központ, a Gyámügy felé. (Jogszabályokban előírt óra igazolatlan mulasztás után az általános szabálysértési hatóság felé)

Iskolánkban segítjük a kedvezőtlen szociális háttérrel rendelkező családokból érkező gyermekek szociális kompetenciáinak fejlődését.

Igény esetén szülőknek is szervezünk olyan foglalkozást, rendkívüli szülői értekezletet.

9. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézményben diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és

működtetéséről,

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét a jogszabályokban meghatározottakon túl ki kell kérni:

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót a tárgyalás határnapját legalább 15 nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését. A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni. A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában a helyi diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai nevelés-tanítás-tanulás folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az iskola hatékony kapcsolatot igyekszik kialakítani a szülőkkel. Az éves munkatervben meghatározott rendszerességgel szülői értekezletre, vagy fogadóórára kerül sor az eseménynaptár szerint. A rendszeres szülői értekezletek mellett a 8. évfolyamos tanulók szülei részére pályaválasztási tájékoztatót is szervezünk.

A beiskolázás előtti nyílt napok keretében tájékoztatót tartunk a leendő első osztályos gyermekeknek és szüleiknek, akiknek különböző programok keretében lehetőséget biztosítunk az iskolával és a leendő tanítókkal való megismerkedésre.

10.1 A szülő és az iskola együttműködésének formái

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell egyeztetni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelő munkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat **várjuk el**:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,

- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat **kínálja**:

- osztály szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztási tanácsadás.

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelő- oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

10.2 Szülői részvétel az iskola munkájában

A gyermeknevelésnek két fő színterén – az iskolában és a családban – összhangot, egységet kell teremteni a közös cél megvalósítása érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó munkakapcsolat kialakítását, a pedagógus-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia.

10.3 A szülők bekapcsolódási lehetőségei

A szülő kérheti gyermeke számára:

- az iskolai szociális segítő és a pszichológus közreműködését, támogatását,
- a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel lehetőségét,
- bármely felekezeti hittan megválasztását,
- gyógypedagógussal történő konzultációt.

10.4 A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések.

A szülők közösségének képviseleti szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok. A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

10.5 Kapcsolattartás az iskola egyéb partnereivel

A fenntartó valamint az iskola közötti kapcsolattartás területei:

- információk átadása,
- egyeztetés szakmai és gazdasági, működési és működtetési kérdésekben.

A Csipkebokor óvodában rendszeresen látogatják a nagycsoportot a leendő első osztályban tanítók, részt vesznek a beiskolázás előtti szülői értekezleteken; illetve az óvodapedagógusok figyelemmel kísérhetik a gyerekek iskolai fejlődésének első szakaszát. Folyamatos a kapcsolatunk az önkormányzattal rendezvények, pályázatok kapcsán. A szociális feladatok ellátása érdekében rendszeresek a találkozások a Családsegítő–és Gyermekjóléti Központ, a gyámhivatal munkatársaival. A szakmai munka tartalmi kérdéseiben konstruktív kapcsolatot alakítottunk ki a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel és a Pedagógiai Szakszolgálattal. Természetesen fontos számunkra, hogy a többi oktatási és művelődési intézménnyel is jó kapcsolatot alakítsunk ki, hiszen az általuk szervezett rendezvények, szakmai fórumok is lehetőséget adnak az ismeretszerzésre, egymás jobb megismerésére, közös problámáink megoldására.

11. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

11.1 A vizsgák követelményei

A vizsgák tantárgyanként és évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az iskola Helyi Tantervében az adott osztályfokra és az adott tantárgyra megállapítottakkal.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (X.30.) EMMI rendelet 64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

(A tanulmányok alatti vizsgák részletes követelményei tantárgyanként és évenként az 1. sz. mellékletben találhatók.)

11.2 A vizsgák fajtái

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

c) a 20/2012. EMMI Rend. 51. § (6) bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsga-bizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. A főigazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a

vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.
Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha
a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
A vizsgázó javítóvizsgát az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.
A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 68. §-a alapján a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakértői véleményével megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján:
a) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
b) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
c) a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
Az osztályozó és javítóvizsgák minimumát a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények és a helyi tanterv alapján a nevelők szakmai munkacsoportjai, illetve a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv alapján, amelyek elfogadásáról a nevelőtestület dönt.
A tanulmányok alatti vizsgákon írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket kell tenniük a tanulóknak.
Osztályozó és különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni, javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatni kell. Egy vizsganapra egy vizsgázónak legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani, szóbeli vizsga egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető. Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni, melynek elnökét és tagjait a főigazgató bízza meg.

11.3 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira:

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

11.4 Alkalmassági vizsga

Az Intézmény a Pedagógiai Program készítésekor a tanulói jogviszony létesítésekor nem alkalmaz alkalmassági vizsgát.

12. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség határideje

A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt a jegy megszerzését követő hónap 15. napjáig tájékoztatni kell. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tantárgyat tanító nevelő értesíti az e-naplón keresztül.
A tanórán szerzett érdemjegyet a tanóra munkanapján rögzíteni szükséges a tanulmányi rendszerben.
A röpdolgozat érdemjegyét a következő tantárgyi tanóra munkanapján, de legkésőbb 3 munkanapon belül szükséges rögzíteni.
A témazáró dolgozatok esetében a témazáró eredményeinek ismertetése munkanapján szükséges az érdemjegyet rögzíteni.
Az osztályfőnök havonta ellenőrzi a bejegyzéseket, az elmaradt beírásokat pótoltatja illetve pótolja; ha a korábbiakhoz mérten jelentős visszaesést észlel az érdemjegyekben, a szülőt értesíti erről.

13. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.
Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának célja:
A tanulók felkészítése az esetlegesen előforduló veszélyhelyzetekre, balesetekre, saját maguk és társaik testi épségének védelmére.

- A tanulók tudják alapszintű elsősegélyben részesíteni társaikat, ill. a rászorulókat.
- Megismerjék az elsősegélynyújtás fogalmát, célját, fontosságát, sérülések tüneteit, következményeit, ellátásukat.
- Képesek legyenek a vészhelyzetet felismerni, veszélyben cselekedni, segítségüket kérni, sérülteket megvizsgálni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- rendkívüli osztályfőnöki órák
- balesetvédelmi oktatás testnevelés, kémia, fizika, biológia, informatika/digitális kultúra stb. órákon
- ismertető filmek, kiállítások
- elsősegély-nyújtási ismeretek átadása, gyakorlása
- szituációs feladatok
- figyelemfelhívás a balesetveszélyes helyzetekre
- közlekedési ismeretek elsajátítása
- együttműködés – Vöröskereszt, rendőrség, katasztrófavédelem, mentőszolgálat, tűzoltóság
- tűzriadó próbák.

Iskolai terv az alsó tagozat részére (6-10 éves korosztály):

- A tanév folyamán környezetismeret órán, kapcsolódva az oktatott tananyaghoz
- Testnevelés órán a balesetvédelmi oktatás keretén belül

- Vizuális kultúra és technika és tervezés órákon az adott munkafolyamathoz kapcsolódva
- Délutáni oktató, nevelő munka keretén belül, napközi időben

A foglalkozások ajánlott témái:
Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai, tájékozódás a baleset helyszínén, helyszínbiztosítás, mentőhívás megtanítása, sebellátás megtanítása, fedőkötés, vérzéscsillapítás (orrvérzés csillapítása helyesen); égési sérülések típusai, ellátása; általános tűzvédelmi ismeretek; füstmérgezés, szén-monoxid mérgezés tünetei, teendők; vegyszer okozta sérülések, vegyi anyagok az iskolában; epilepsziás gyermek az iskolában, teendők; eszméletvesztés tünetei, ellátása, életjelenségek, újraélesztés
A foglalkozások tartásában közreműködő személyek: pedagógusok, iskolaorvos, iskolavédőnő
Iskolai terv a felső tagozat részére (10-14 éves korosztály):
Tanév folyamán, természetismeret, biológia, osztályfőnöki óra keretén belül
Testnevelés órán a balesetvédelmi oktatás keretén belül
Vizuális kultúra és technika és tervezés órákon az adott munkafolyamathoz kapcsolódva
Elsősegélynyújtó szakkör keretében, délutáni órákban, tanítási időn kívül
A foglalkozások ajánlott témái:
Az elsősegély-nyújtás fogalma, célja, általános szabályai, tájékozódás a baleset helyszínén; helyszínbiztosítás, mentőhívás, életjelenségek, az eszméletvesztés tünetei, ellátása (gyakorlat: keringés és légzés vizsgálata, stabil oldalfekvés tanítása); a klinikai és a biológiai halál jelei, komplex újraélesztés elmélete (gyakorlat: komplex újraélesztés tanítása); sebek fogalma, fajtái, elsődleges sebellátás (gyakorlat: sebellátás, alapvető kötésformák, vérzések fajtái, ellátásuk, vérzéscsillapítás lehetőségei, artériás nyomópontok helyei és lefogásuk); a törés tünetei, fajtái, rögzítési módok, rándulás és ficam; vízi mentés, társmentés; leggyakoribb mérgezések és azok ellátása.
A foglalkozások tartásában közreműködő személyek: pedagógusok, iskolaorvos, iskolavédőnő

13.1 Elsősegélynyújtást oktató pedagógusok továbbképzése

A továbbképzés célja, hogy az oktatási intézményekben legyenek olyan pedagógusok, akik az elsősegély-nyújtási és/vagy baleset-megelőzési ismereteket oktatják, a veszélyhelyzeteket felismerik, illetve a sérülteket ellátják. További célok közt szerepel az elsősegély-ismeretek fontosságának bemutatása, annak népszerűsítése, illetve az, hogy minél több oktatási intézménybe lehetőség legyen a téma akár tanórai, akár szakköri oktatására.

13.2 Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban- nevelésben

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, a digitális kultúra tantárgyak tanításakor.

14 A Julianna Általános Iskola helyi tanterve

14.1 A választott kerettanterv megnevezése

Az intézmény a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, valamint a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi

szabályozók, nevezetesen a

- kerettanterv az általános iskolák 1-4. évfolyamára

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

- kerettanterv az általános iskolák 5-8. évfolyamára

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

- valamint az SNI-s tanulókra érvényes Irányelvek

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/SNI_iranyelvek.docx

dokumentumok figyelembevételével választotta, illetve határozta meg az oktatás alapjait.

14.2 A választott kerettanterv szerint óraszámok

Az óraháló

(A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, II.2.1.3. táblázata alapján)

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+**1SZ**=8	7+**1SZ**=**8**	5+**2SZ**=**7**	5+**1SZ**=**6**	4	4	3+1 SZ=4	3+1 SZ=**4**
Angol nyelv				2+**1SZ=3**	3	3	3	3
Matematika	4+**1SZ**=5	4+**1SZ=5**	4	4	4	4	3 + 1 SZ=4	3 + 1 SZ=**4**
Történelem					2	2	2	2
Környezetismeret Természettudomány			1	1	2	2		
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Hon- és népismeret						1		
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Állampolgári ismeretek								1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Dráma és színház					1			
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Egyházi ének					1	1		
Kötelező alapóraszám	**23**	**23**	**23**	**24**	**28**	**27**	**28**	**28**
szabadon tervezhető órakeret jogszabály szerint	2	2	2	2	1	2	2	2
Iskola által szabadon tervezett órakeret	**magyar 1 mat. 1 =2**	**magyar 1 mat. 1 =2**	**magyar 2 =2**	**magyar 1 angol 1 =2**	**dráma**	**egyházi ének 1 honism 1 =2**	**magyar 1 mat. 1 =2**	**magyar 1 mat. 1 =2**
Maximális órakeret	**24**	**24**	**24**	**25**	**28**	**28**	**30**	**30**
Összes heti óra	**25**	**25**	**25**	**26**	**29**	**29**	**31**	**31**

*Az Nkt. 32.§ (1) bekezdésének d) szakasza szerint az egyházi fenntartású iskola pedagógiai programjába

beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő ismereteket, helyi tantervébe a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség tanításának megfelelő tartalmú hitoktatást építhet be.
Az egyházi fenntartású iskolákban a tanulók napi és heti maximális terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni az egyházi köznevelési intézményben szervezett hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy - itt: a hittan - óraszámát.

A kerettantervre épülő helyi tanterv a 2. sz. mellékletben található.

15 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során használatos taneszközök (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb.) kiválasztása ***a hatályos és vonatkozó jogszabályok*** betartásával történik.
A nyomtatott és egyéb taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés, körző, vonalzó, szögmérő, stb.).
Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek, illetve ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok határozzák meg, az iskola helyi tanterve alapján.
Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Alapelveink – követelményeink:

- A taneszköz feleljen meg a tantervben foglaltak tartalmi, metodikai követelményeinek és ára a legkedvezőbb legyen.
- Az egyes taneszközök kiválasztásnál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak (pl. tartós tankönyvek).
- Segítse elő a tanulók önálló ismeretszerzési képességeinek fejlődését.
- Váljon lehetővé, hogy a tanulók az iskolában megismerhessék az ismerethordozók legkorszerűbb fajtáit is.
- A nem rendszeresen használt vagy otthoni feladatokhoz nem szükséges taneszközöket az iskola részben vagy egészben biztosítja a tanulók számára. (pl. szótárak könyvtári használata, ill. tantermi kihelyezése).

Eljárások:

- A felmerülő taneszköz igényeket az intézményegység vezetője vagy helyettese hagyja jóvá, figyelembe véve a fenti alapelvekben foglaltakat.
- Minden év májusában a tantestület ismerteti a szülői szervezettel a következő tanévben szükséges tankönyvek és egyéb felszerelések listáját.

A pedagógusok feladatai

- A pedagógus – a minőség, típus és ár megjelölése nélkül – csak olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozáson való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozáson egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmaznia kell.

- A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz.
- Tájékoztatjuk a szülőket az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.
- A Szülői Munkaközösség ruházati és más felszerelések megvételével kapcsolatosan a szülőkre háruló kiadások tekintetében korlátozásokat állapíthat meg. A korlátozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy kizárja az e fejezetben meghatározott ruházati és más felszerelések megvételét.
- Tanítási év közben meglévő tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A következő tanévben szükséges tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről a májusi szülői értekezleteken szóban, illetve az iskolában elhelyezett listán írásban tájékoztatjuk a szülőket. Ugyancsak listát kapnak a következő évhez szükséges eszközökről az évzáró ünnepségen is a tanulók/szülők, a bizonyítványba helyezett lap formájában.
- A beiratkozó tanuló szülője a beiratkozáskor kap taneszköz jegyzéket.

A tankönyvek térítésmentes igénybevételének biztosítása

- A tanulói tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendje a Szervezeti és Működési Szabályzatban valamint a Házirendben leírtak alapján van, a 2011. évi CXC tv. 46. § (5)–ben írtak és a 20/2012. EMMI rendelet 76/D. Az iskolai tankönyvrendelés és -ellátás rendje szerint történik.

16 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

16.1 Általános pedagógiai feladataink

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai
  tanulás tevékenységeibe,
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz,
- megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését kívánjuk megvalósítani,
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük,
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

16.2 Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatai

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős az egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- Fokozatosan átvezetjük a gyermeket azóvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Megszervezzük a tanuló mindennapi életét, kiépítjük a felelősi hálózatot, kialakítjuk a csoportban végzett munka elemi készségeit.
- Feladatunk a közösségalakítás feltételeinek kibontakoztatása: az együtt-élés, együttműködés elemi, legfontosabb készségeinek és szokásainak kialakítása.
- Kialakítjuk a tanulási módszereket, az iskolai fegyelmet és figyelmet, a kötelességérzetet

16.3 A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatai

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerülnek a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamatok.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat-és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésére építve fejlesztjük a gyermekekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét.
- Motiváció, tanulásszervezés, teljesítmények növekedése jellemzi e két évet.
- A nevelés terén súlypontot az együttműködést biztosító feladatokra helyezzük.
- A már funkcionáló tevékenységek mellett határozott lépést teszünk a közéleti tevékenységek kibontakoztatására
- Az osztály szinten kialakítjuk azt a képességet, hogy a feladatokat ne csak végrehajtsák, hanem munkájukat egyre önállóbban szervezzék is.
- Előmozdítjuk érzelemviláguk gazdagodását.
- Elősegítjük a tanulási nehézségek leküzdését.
- Figyelembe vesszük a gyermekek szociális-kulturális környezetét, és eltérő ütemű érési szakaszait.
- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását.

16.4 Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatai

Az érzékelés útján szerzett tapasztalatok talaján történő ismeretbővítés, az integratív-képi
gondolkodás fejlesztése, kiemelten a következő tevékenységek:

- környezetvédelmi projektek,
- témahetek,
- tanórai kooperatív módszerek,
- differenciálás,
- mérési rendszer működtetése,
- túrák, kirándulások, kulturális események.

Az érzelmi, szociális, kognitív képességek életkori sajátosságoknak megfelelő fejlesztése, hogy a tanulási utat a tanuló – egyéni adottságainak megfelelően – a legsikeresebben tudja folytatni:

- tanulásmódszertan kiemelt alkalmazása,
- osztályközösség szerepének erősítése,
- egyéni fejlesztés,
- közösségi hagyományápolás,
- helyi kötődés kialakítása,
- egészségnevelési program működtetése.

16.5 További feladataink az 5-6. évfolyamon

- Digitális tanulási technikák, módszerek bővítése, fejlesztése, a tanulásmódszertan kiemelt szerepe, szövegértés, az idegen nyelvi képzés modern módszereinek továbbfejlesztése, matematikai gondolkodás kiemelt fejlesztése, tehetségműhelyek működtetése.
- Kreativitás, önkifejezés területének megtalálása, megőrzése előadások, táncbemutatók,
  műsorok, kiállítások, speciális versenyek, rajzkör, kórus, sportkör működtetése.
- Az önismeret és akarati-motivációs tényezők fejlesztése, szabálykövetési projekt és mérés, projektek, motiváció kiemelt kezelése, mérési rendszer működtetése.

16.6 A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatai

Az érzékelésből, tapasztalásból kiinduló elvont fogalmi és elemző gondolkodás elemeinek kialakítása:

- kooperatív technikák,
- projektmódszer alkalmazása,
- kísérletek,
- digitális nyelv használata,
- szövegértés és gondolkodás-fejlesztés kiemelt felvételi előkészítés

- Értelmi, érzelmi és kognitív képességek fejlesztése az életkori sajátosságoknak megfelelően, hogy a tanuló a középiskolai képzési szakasz elvárásait sikeresen tudja teljesíteni
- felelősség elemeinek kialakítása az alkalmazott pedagógiai módszerekben,
- mérési helyzetek elemzése,
- egészségvédelmi program elemeinek működtetése,
- a kamaszkor változásainak a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységben való tudatos feldolgozása,
- helyi és nagyobb közösség építése,

16.7 További feladataink

Az 5-6.osztályos szakaszra vonatkozó fejlesztési irányok mellett az önkifejezés formáinak bővítése, a feladat-problémamegoldó szemléletmód kialakítása, projektek. A tanulók felelősségvállalásának, motivációjának, együttműködési készségének megőrzése, fejlesztése: tervezési és projecttechnikák elsajátítása kommunikációs technikák tudatosítása.

17. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés a Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szerveződik.

18. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

- 1-8 évfolyam: református, evangélikus, római katolikus hittan heti 2-2 óra.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

- A *20/2012.* EMMI *rendelet 14.§ (5)* bekezdése alapján az iskolának minden év május 20-ig fel kell mérnie, hogy a tanuló
    a. milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá
    b. melyik egyház által szervezett etika/hit-és erkölcstan órán, vagy kötelező etika/hit-és erkölcstan órán kíván részt venni.
- A hittan oktatásának igényléséről a szülő írásban nyilatkozik. A szülő a hittan tantárgyra vonatkozó felekezeti választását tanév végén módosíthatja, de erről május 20-áig írásban értesíti a főigazgatót, illetve az érintett egyházi jogi személy képviselőjét.
- Az iskola tanévenként és évfolyamonként a rendelkezésre álló órakeretből meghatározza a választható tantárgyak, foglalkozások körét.
- A szabadon választható órákat és a foglalkozásokat tartó nevelők nevét minden tanév elején nyilvánosságra hozzuk. A jelentkezés írásban történhet a tanév megkezdését követő 15 napon belül.
- A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

19 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja és formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái az alábbiak.

19.1 Követelmények

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze.
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

19.2 Az értékelés célja

- az ellenőrzés során szerzett információk elemzése, rendszerezése, hogy a végzett munka a pedagógus, a tanuló és a szülő számára minősíthető legyen,
- a tanuló önmagához és társaihoz viszonyított fejlődéséről is kapjunk „képet",
- az egyéni fejlesztés érdekében alkalmazott módszerek eredményességéről, hatékonyságáról tájékozódjunk,
- fejlessze a tanuló önértékelését, motiválja a tanulásban,
- a célok és a követelmények előzetesen kiszámíthatóak legyenek a szülőnek, a tanulónak is,
- a tanév elejei elvárások ne változzanak, tanév során a tanuló érezze a következetességet.

19.3 A mérések jellegük szerint

- bemeneti mérés: az indulóhelyzet megállapítására
- diagnosztikai mérések: a pillanatnyi állapot felmérésére
- folyamat-mérések: a folyamatok helyes irányának kontrolljára kimeneti mérések: az eredmények megállapítására
- A tanulói teljesítmények ellenőrzésének és értékelésének alapelvei:
- a tanuló fizikai, értelmi-pszichikai képességeit, szocializáltságát vegye figyelembe
- igyekezzen személyre szóló lenni
- igazságos, folyamatos, széleskörű, objektív, változatos legyen
- a tanulóknak is egyértelműen, világosan értelmezhető legyen.

19.4 Az értékelés formái

a) **diagnosztikus értékelés:** A diagnosztikus értékelés során megmutatkozik, milyen tudásra támaszkodhatunk a tanítás-tanulás valamely nagyobb egységének megkezdése előtt. Ez a helyzetfeltárás pedagógusnak, tanulónak igen fontos jelzésértékkel bír.

b) **formatív értékelés:** A formatív értékelés a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérője. Ez az értékelés információt ad a tanulóknak arról, hogy mit tanultak meg hatékonyan, miben maradtak el. Ez az értékelés nem minősít, hanem megerősít, korrigál, fejleszt.

c) **szummatív értékelés**: A leggyakrabban használt értékelési típus a szummatív értékelés, amely globális képet mutat arról, hogyan tett eleget a tanuló a tanulási követelményeknek. Célja az összegzés, a záró minősítés.

19.5. Ellenőrzés

Az ellenőrzés célja: megbízható információk gyűjtése a tanulók ismereteiről, szorgalmáról, magatartásáról. Az ellenőrzést, a mérést alapos értékelés követi.

A helyi tanterv alapján a tanmenetekben határozzuk meg a tanév közben írandó összegző mérések és dolgozatok számát.

Alapvető ellenőrzési módok:

- szóbeli
- írásbeli

- gyakorlati feladatok megoldása

19.5.1 Szóbeli beszámoltatás

(felelet - kérdések alapján összefüggően; kiselőadás)
Szinte mindennapos, a feleltetés során a beszédkészség, a fellépés, a kommunikáció jól fejleszthető. A tanár jó kérdéstechnikájával a tanuló teljesítményét támogathatja, fokozhatja. Az adott érdemjegyet indokolni kell.

19.5.2 Írásbeli beszámoltatás

Formái:

- írásbeli felelet: egyénre, csoportra, osztályra vonatkozóan
- teszt, feladatlap (kifejtés nélkül)
- témazáró dolgozat (arányát tantárgyi témakörök adják)
- felmérések (félévkor, tanév végén) - teljes áttekintésre adnak lehetőséget

Rendje, korlátai:

- egy tanítási napon belül a témazárók száma maximum 2 lehet.
- a témazáró dolgozatokat, a felméréseket minden tanuló köteles megírni
- hiányzás esetén pótló dolgozatot köteles írni (a hiányzást követő egy héten belül)
- témazáró dolgozat és felmérés esetén a tanuló újbóli javító dolgozatot nem írhat
- a tanulóknak a témazáró dolgozatok megírásának időpontjáról időben tudnia kell, az időpontot egy héttel az írásbeli munka előtt jelezni kell

19.5.3 Az írásbeli beszámoltatások súlya a félévi és tanév végi osztályzatok kialakításában

- a témazáró dolgozatra adott érdemjegyek nem egyenlő értékűek az írásbeli feleletek érdemjegyeivel (200 %)
- a félévi, év végi jegyek elbírálásában, különös hangsúlyt kap a kétes jegyek egyértelművé tételénél
- az év végi felmérések értékelése a szaktanár kompetenciája, ő dönt, hogy érdemjegyet ad,
- vagy a százalékos értékelést választja
- az írásbeli számonkérést követően gondoskodni kell arról, hogy a tanuló az általa elkövetett hibákat megismerje
- az írásbeli munkánál a dolgozatot világos értékelő megjegyzéssel lássuk el, kiosztása után fűzzünk hozzá rövid kiegészítést
- a pontrendszerrel a szubjektivitás kizárható, az objektív tényező dönt

19.5.4 Az érdemjegyek dokumentálása

a. e-napló
b. e-ellenőrző
c. bizonyítvány
d. törzslap

- a tanulók teljesítményének egységes értékelése érdekében az írásbeli munkák értékelésekor az elért teljesítményt (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük el:

Teljesítmény:	**Érdemjegy:**
0 -30 %	elégtelen (1)
31- 49 %	elégséges (2)
50- 74 %	közepes (3)
75 - 89 %	jó (4)

90-100 %	jeles (5)

19.6 A tanulók értékelésének helyi rendszere

Az értékelést megalapozó ellenőrzés célja:

- a tanulók minősítése
- visszajelzés a szülőknek, az iskolának a tanuló tudásáról, az esetleges hiányosságokról
- az önértékelés képességének kialakítása
- személyiség fejlesztése

Az ellenőrzés és az azt követő értékelés legyen:

- pedagógiailag kifogástalan
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális
- kiszámítható, nem kampányszerű
- sokoldalú, vegye figyelembe a tanuló valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét is
- módszertanilag változatos
- konkrét, objektív és igazságos, szükség esetén méltányos
- alkalmanként kollektív: vegye figyelembe az osztályközösség véleményét is
- természetes kísérője a tanulási folyamatnak, ne kísérje túlzottan feszült légkör

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is. Az osztályzás nem lehet a fegyelmezés, büntetés eszköze.

19.7 Az iskolai jutalmazás formái

Az iskola jutalomban és/vagy dicséretben részesítheti azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében

Az iskolában tanév közben a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- főigazgatói dicséret/intézményegység-vezetői dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók általános nevelőtestületi dicséretben részesülhetnek. Általános nevelőtestületi dicséretet az a tanuló kaphat, akinek egész tanévben példamutató a szorgalma és a magatartása, képességei szerint a legtöbbet nyújtja, tanulmányain kívül is több területen is odaszánt munkát végez, lehetőség szerint sokat tesz a közösségért, valamint év végi bizonyítványában legfeljebb egy jó (4) osztályzat szerepel valamelyik tantárgyból. A nevelőtestületi dicséretet a tanuló bizonyítványába is be kell vezetni.

Iskolánk kiemelkedő jutalmazási formája „Az Év Juliannás diákja" verseny, melyet minden évben megrendezünk. A verseny szabályzatát minden tanév elején közzétesszük.

19.8 A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

19.8.1 A magatartás értékelése és minősítése

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése:
példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

„Példás" az a tanuló, aki:

- magatartása, cselekedetei példaértékűek osztálytársai előtt, és elismerést váltanak ki tanáraiból is
- felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése vagy intője

„Jó" az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli figyelmeztetése vagy intője

„Változó" magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- az adott hónapban figyelmeztetést vagy intőt kap

„Rossz" a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- szándékosan rongálja környezetét
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt

több szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetést, intőt kap

19.8.2 A szorgalom értékelése és minősítése

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése:
példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).
A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az 1. évfolyamon 2. évfolyam félévéig havonta az osztályfőnök szövegesen, 2-8. évfolyamon érdemjeggyel értékeli.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható, illetve nem tartja be házirendünk szabályait.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félévben az első időszakban-, a tanév végén, az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot a félévi értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év elejei első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

„Hanyag" a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

19.9 A kerekítés szabályai

Az iskolában elsősorban a matematikai kerekítési szabályokat alkalmazzuk. 50 századig lefelé, 50 század felett felfelé kerekítünk. Ettől eltérni a tanév végén, csak abban az esetben lehet, ha a második félév jegyei indokolják a gyengébb osztályzatot.

Az érdemjegy (osztályzatok) e-naplóban történő bejegyzésének formái:

- ***piros színnel:***

írásbeli témazáró dolgozat, félévi felmérő, év végi felmérő

- ***kék színnel:***

szóbeli és írásbeli feleletek, gyakorlati feladat, házi dolgozat, szövegértés, egyéni munka, tartalommondás, év eleji felmérő, írásbeli felelet, hangos olvasás, fogalmazás,

- ***zöld színnel:***

gyűjtőmunka, írásbeli röpdolgozat, beszámoló, házi feladat, füzetek rendje, külalak, projektmunka, órai munka, vers számonkérése.

A 20/2012-es EMMI rendelet értelmében az intézményi dokumentumokban szereplő értékelések megnevezéseinek (e-napló, törzslap és bizonyítvány) meg kell egyeznie.

20 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Intézményünk az osztályba/csoportba sorolás során kiemelt figyelmet fordít az esélyegyenlőség elvére. Eleget teszünk annak a kötelezettségünknek, hogy az osztály vagy csoportba sorolások esetén a szülőket, tanulókat egyenlő módon és teljes körűen tájékoztatjuk, biztosítva a választáshoz szükséges információkhoz való teljes körű hozzáférést.

Figyelmet fordítunk arra is, hogy az első évfolyamra történő osztályba sorolás során a párhuzamos osztályok között a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók aránykülönbsége ne haladja meg a 25 százalékpontot. Amennyiben a felmenő évfolyamokon közelítené, vagy elérné a 25 százalékpont különbséget az osztályok hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóinak aránya, úgy a felsőbb évfolyamok esetében az intézménybe érkező új tanuló, valamint évismétlő tanuló

esetében is az osztályba, csoportba sorolás elvei alapján történik meg a tanulók osztályba sorolása.
Iskolánkban az eszközállomány korlátozott kapacitása miatt csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát/digitális kultúrát, a matematikát, és a technika és tervezést. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, a tanulói kompetenciákat fejlesszük, lehetőséget adjunk a felzárkóztatásra és több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Alsó tagozaton kiemelt szerepet szánunk a matematika és az idegennyelv oktatásának, valamint szakköri keretben a digitális kultúrának. A felsős évfolyamokban az idegen nyelv tantárgyat és a matematika tantárgyat csoportbontás keretében oktatjuk. Kiemelt szerepet szánunk a kooperatív tanulásnak, valamint a differenciált képességfejlesztésnek. A tanulók osztályba sorolásáról a szülői kéréseket figyelembe véve a főigazgató dönt. Felső tagozaton a tanulók csoportokba történő sorolásáról - a 4. osztály tanév végi felmérések eredményei alapján - a munkaközösségek véleményének figyelembevételével történik döntés.
Az emelt szintű nyelvoktatás lehetőségét csoportbontásokkal is biztosítjuk a tanulóknak a felső tagozaton.
A matematikaoktatás során a csoportbontások keretében kiemelt tehetséggondozást is végzünk. A tanulók az iskolai foglalkozásokon osztály-vagy csoportkeretben, saját tantermükben, illetve csoportfoglalkozásra alkalmas termekben vesznek részt (idegen nyelv, matematika, technika és tervezés, informatika/digitális kultúra órákon).

20.1 Átlépés feltételei csoportok között:

- egy-egy félév lezárásakor a csoportok közötti váltás a szintfelmérők és a tanulók addigi eredményei alapján történhet
- az áthelyezésről a csoportokban tanító pedagógusok döntenek, figyelembe véve az eredmények mellett a szülő véleményét, a tanuló személyiségjegyeit
- A tanuló a választott tantárgyra, érdeklődési körre vonatkozó igényét indokolt esetben szeptember 15-ig módosíthatja.

20.2 Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

Hit-és erkölcstanoktatás
Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református, katolikus evangélikus hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.
Idegen nyelvoktatás
Egy adott évfolyam diákjaiból az angol nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.
Digitális kultúra
Egy adott osztály diákjaiból a képességük alapján történő bontás.

21 Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

21.1 Nevelési elvek

Az iskolának minden tevékenységével, személyi és tárgyi környezetével segítenie kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.
Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való

tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a fiatalokat arra, hogy önálló életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt tudjanak kialakítani és a konfliktusokat megfelelően tudják kezelni.
Továbbá fejleszteni kell a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
Fontos, hogy a fiatalok fel legyenek készítve a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök balesetmentes használatára.
Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok helyes kezelésére, felismerésére, tárolására.
Kiemelten fontos a serdülők káros függőségekhez vezető szokásainak (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) megelőzése.
Lényeges, hogy az egészségügyi szolgáltatások igénybevételével összefüggő kompetenciák fejlesztése is megtörténjen.
Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák. Tudjanak szabályosan mentőt hívni, legyenek tisztában a vérzések és csontsérülések alapvető ellátásával, ismerjék az újraélesztés technikáját.
A fenti ismeretek elsajátítása nem önálló tantárgyként, hanem a természetismeret, biológia, testnevelés és osztályfőnöki órák keretei között folyamatosan, a tantárgyi tanterveknek megfelelően történik.
A tanulmányi kirándulások is kiváló lehetőséget kínálnak az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására.

21.2 Az egészségnevelés eszközei és színterei

- *Tanórák:* az osztályfőnöki, a testnevelés, a biológia és a kémia órák számos témájához kapcsolódik az egészségnevelés. Fontos a tanulók aktivitását növelő, új pedagógiai módszerek megismerése és alkalmazása.
- *Osztályfőnöki órák* keretén belül is számos egészségnevelési téma kerül feldolgozásra.
- Osztálykirándulások, táborok.
- *Egészségügyi előadások,* egészségfejlesztés szemléletének terjesztése.
- *Testnevelés órák, iskolai sportkör.* A mindennapos testnevelésnek és mozgásnak prioritása van az iskola órakeretében. A fizikai aktivitás az egyik legfontosabb eleme az egészséges életmódra nevelésnek. Az élethosszig tanulás mellett ma már az élethosszig sportolást, fizikai aktivitást is elengedhetetlennek tartják.
- A fizikai aktivitás segít a felesleges energiák levezetésében. Megelőzheti rossz szokások kialakulását, egészségkárosító anyagok használatát. A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- *Az iskola egészségügyi feladatait az iskolaorvos és a védőnő* látja el heti rendszerességgel. Hagyományos feladataik közé tartozik – különösen a védőnőnek – az egészségnevelésben való részvétel.
- A tantestület részéről továbbképzéseken, előadásokon való részvétel.
- Az egészségügyi szolgálatok által nyújtott programok igénybevétele.

- A *szabadidős tevékenység megszervezése* fontos prevenciós eszköz, amelyben ügyelni kell a szellemi és testi rekreáció megfelelő arányára.
- A *szülő, a család* a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. Ezért az osztályfőnök a szülőknek az egészségneveléssel kapcsolatos felmerülő kérdésekről ad tájékoztatást, a problémákat és a megoldási lehetőségeket megbeszélik.

21.3 A környezeti nevelés elvei

Református keresztyén intézményként egyik fontos feladatunk a fenntartható fejlődésre való nevelés, tudatos szemléletformálás, tevékeny közreműködés a természeti környezet egyre gyorsuló pusztulása ellen. Korunk egyik égető kérdése a természeti környezet egyre gyorsuló pusztulása. Nekünk, keresztény embereknek, akik valljuk, hogy feladatunk van ebben a világban, különösen is foglalkoznunk kell ezzel a problémával, pedagógusként pedig szükséges megalapoznunk a ránk bízott növendékek környezet iránti tiszteletét, megbecsülését, szeretetét.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a folyamatokat, amelyek következményeként bolygónk válságjelei mutatkoznak. Konkrét példákon ismerjék fel a társadalmi – gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti követelmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. Mindez úgy valósítható meg, ha különös gondot fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére.

21.4 Programok, tevékenységek

- hagyományos tanórai foglalkozások: tanórák, osztályfőnöki órák.
- *Eszköz* minden tanítás, oktatás során alkalmazható ismerethordozó. Ezek és sok beszélgetés, meggyőzés segítségével elérhetjük a környezetért felelős magatartást és tettrekészséget.
- *Nem hagyományos szervezésű tanórák*: kiállítás, előadások, viták, témanapok, látogatások, órák különböző helyszíneken.
- *Tanórán kívüli foglalkozások* a lehetőségekhez mérten: osztálykirándulások, múzeumlátogatások, iskolai programok, szakkörök, tantermek díszítése, szelektív hulladékgyűjtés, újság- és plakátkészítés, filmkészítés, beszélgetések és előadások szervezése.
- *A környezeti nevelés módszerei*: játékok, modellezés, riportmódszer, projektmódszer, terepgyakorlati módszer, aktív és kreatív munka, közösségépítés, művészi kifejezés, kooperatív tanulási technikák.

21.4.1 Az erdei iskolai képzés programja

Környezeti nevelés szempontjából a csökkenő tanóraszámok mellett úgy érhetjük el az eredményes természettudományos ismeretek elsajátítását, alkalmazását, ha a tanulóinknak közvetlen természetszemlélet útján mutatjuk be a természet élő és élettelen értékeit, a különböző folyamatokat, jelenségeket, hazánk sokszínű természeti értékeit, gazdaságát, illetve az ember természetátalakító tevékenységét.

Az erdei iskola, mint reformpedagógiai mozgalom a századelő óta olyan tanítási forma, melynek középpontjában a természet élményszerű megismerésével a gyerekek felszabadítása, a megszokott iskolai keretek feloldására való törekvés áll.

Az erdei iskolában több, az iskolában is használatos oktató-nevelő pedagógiai módszer alkalmazható, mégis több módszer áll rendelkezésre pl.: csoportmunka, differenciált tanítás, önálló vizsgálatok, szituációs játékok, tanulói kísérletek stb.
A szabadban folytatott tanítás fokozza a tanulók aktivitását, így az erdei iskola alkalmas az egyes műveltségterületek, tantárgyak népszerűsítésére, valamint felkelheti a gyerekek érdeklődését az egyes tudományterületek iránt.
Mivel a gyakorlati feladatok megoldásához társak kellenek, így erősíti azokat a képességeket, melyekkel elsajátíthatják az együttműködésre, közösségfejlesztésre épülő és a későbbi munkájukhoz, életükhöz alapot nyújtó szocializáció alappilléreit.
Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléletű jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Az erdei iskola megszervezése a fenntartó és a főigazgató döntése nyomán lehetséges a költségvetés függvényében. A képzésben való részvétel önkéntes.

22 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti - különösen valamely személy vagy csoport:

a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.
Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység:
Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű az illetékes Pedagógiai Szakszolgálat dönt. Az ilyen tanulót a Pedagógiai Szakszolgálat által kiállított szakértői vélemény alapján a főigazgató mentesíti az értékelés és a minősítés alól, egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből.
A pedagógiai munka egyik legkritikusabb feladata a beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő és tanulási nehézségekből fakadóan az átlaghoz képest állandóan lemaradó tanulók felzárkóztatása. Vannak alapvetően magatartási zavarokkal és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok, de a tanulásban történő lemaradás is kiválthat magatartási és beilleszkedési zavarokat. Ezekben az esetekben alapvető feladat az előidéző okok feltárása.
Az előforduló magatartási problémák elsősorban az *agresszív magatartás* (verekedés, durva játék, hirtelen indulatosság) *formájában*, másrészt *a szabályok megszegésében* (a házirend megszegése; tiszteletlen, durva beszéd; beszélgetés, közbeszólás a tanórán; szándékos rombolás), ritkábban *regresszív – defenzív magatartás* (a munka megtagadása, passzivitás) *formájában jelentkeznek*.
Feladataink beilleszkedési, magatartási nehézségek esetén:

- A tünetek, megnyilvánulási formák gondos tanulmányozása. (Mikor, milyen körülmények között, milyen formában tapasztalható a magatartási probléma?)
- Az okok keresése, konkretizálása. Az okok és tünetek összefüggésében eljuthatunk a gyermek és család (vagy az iskola) központi problémájának a megfogalmazásához.
- A tennivalók kidolgozása. A tevékenységek során elsősorban a tanulók meglévő pozitív vonásaira és eredményes tevékenységeire építünk.
- A beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulók és a problémás magatartású nehezen nevelhető gyerekek esetében fő feladatunk: a gyerek bekapcsolása az osztály életébe.

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a Köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv című dokumentumát. Felülvizsgálatára 5 évenként kerül sor. Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.
A hátrányokkal és tanulási nehézségekkel küzdő tanulóink segítésére többirányú lehetőséget biztosítunk:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel, a kerületi Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal
- első és második osztályban fejlesztő foglalkozások tartása az indulási hátrányok csökkentésére
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- csoportbontásos oktatás
- speciális felzárkóztató foglalkozások, beszédkészség javítása
- az osztályközösség bevonása, a tolerancia kialakítása a közösség tagjaiban
- a nevelő és a tanuló között kialakított bizalomra épülő, jó kapcsolat kialakítása
- családlátogatások, együttműködésre törekvés
- a szülők és a családok nevelési segítése a gondok megoldásában

Intézményünk *a szakmai alapdokumentumban kijelölt feladataként ellátja a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását.*

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a köznevelési törvény szerint az a gyermek, tanuló, aki a kerületi Pedagógiai Szakszolgálat, illetve a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, beszédfogyatékos több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, illetve a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitás zavar). A köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A sajátos nevelési igényű gyermekek komplex ellátása érdekében szakmai team kapcsolatot tartunk fenn logopédusokkal, fejlesztő pedagógusokkal, pszichológussal és a gyógypedagógia egyéb területén dolgozó szakemberekkel.

Ellátás formái:

- esetmegbeszélés
- egyéni és kiscsoportos fejlesztés
- differenciálás az egyéni képességek figyelembevételével
- folyamatos szakmai támogatás
- szakmai megbeszélések, hospitálási lehetőség biztosítása
- újszerű együttműködési formák meghonosítása (*kéttanítós modell*, sérülés specifikus csoportbontás gyógypedagógussal közösen, mentor pedagóguspárok működtetése)

Speciális segítségnyújtás lehetőségei:

- tanulásban akadályozott, ill. pszichés fejlődési zavarai miatt tartósan és súlyosan károsodott gyermekek fejlesztésének megsegítése
- sajátos nevelési igény minél korábbi életszakaszban történő észrevétele az ebből adódó másodlagos problémák megelőzése
- a sajátos nevelési igényből adódó hátrányok csökkentése, kompenzálása
- együtt nevelt gyermekek képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, beilleszkedésük segítése
- módszertani útmutatás
- megfelelő tanulási környezet létrehozása.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésével, oktatásával kapcsolatos feladatellátás fejlesztése során a következő célokat tervezzük egyidejűleg érvényre juttatni:

- A sajátos nevelési igényű tanulók számára annak biztosítása, hogy a különleges gondozást a fejlesztésükhöz optimális feltételeket biztosító oktatási formában vehessék igénybe.
- Nevelési igényükhöz legmegfelelőbb nevelési-oktatási forma biztosítása azoknak a nem fogyatékos gyermekeknek, tanulóknak, akiknek az esélyt teremtő nevelésbe, oktatásba való bekapcsolódása beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségük vagy szociális helyzetük miatt indokolt.

Amennyiben az orvosi, vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság által megállapított szakvélemény alapján a tanulót különleges gondozásban kell részesíteni, a törvényi előírásoknak megfelelően, egyénre szabottan az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- a tanuló mentesítése az egyes tantárgyak tanulása alól
- a szakvélemény alapján mentesítés az értékelés, minősítés alól, vagy egyéni továbbhaladás engedélyezése, személyre szabott ütemezése
- fejlesztő foglalkozások szervezése, igény esetés külső szakértők bevonásával

- amennyiben az orvosi szakvélemény indokolja, biztosítjuk az egyéni munkarendes tanuló felkészítését az osztályozó vizsgára.

Az iskolai nevelő-oktató munka során, az SNI-s és BTM-es tanulók esetében a szakértői véleményekben leírtak maradéktalan érvényesítését nagyban segíti az intézményünkben dolgozó szakemberek.

A tehetség- és képességkibontakoztatást segítő tevékenységek, tanórán kívüli foglalkozások:

Iskolánk kiemelt feladatának tekinti a tehetséges tanulók kibontakozását, fejlesztését. Már az alsó évfolyamokon megkezdjük a tanulók egyéni üteméhez igazodó, differenciált foglalkoztatást. Felsőbb évfolyamokon csoportok létrehozásával fokozottabban igazodhatunk tanulóink haladási üteméhez. A tantervi követelmények teljesítése mellett a gyermekeknek lehetőségük van tehetségük magasabb szintű kibontakoztatására külön foglalkozásokon is, melyeken érdeklődésüknek megfelelően önként vehetnek részt.
Tanulóink évek óta kiemelkedően szép eredményeket érnek el szinte minden területen (tantárgyi, művészeti, műveltségi, sport-és egyéb versenyeken).

A tehetséggondozás-és képességkibontakoztatás színterei:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- csoportos oktatás
- nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása
- tehetséggondozó foglalkozások (pl. matematika, művészetek, sport terén stb.)
- a mindennapos testnevelés keretén belül (sportfoglalkozások, játékos gyermektorna, mozgásfejlesztő játékok, labdajátékok, kölyökatlétika, szivacskézilabda, kosárlabda, sportversenyek, diákolimpiai versenyek stb.)
- szakkörök, érdeklődési körök (dráma szakkör, történelem szakkör, idegen nyelvi szakkörök, szakkör, művészeti szakkörök, kreatív szakkör, természetvédelmi szakkör, informatika szakkör, robotika szakkör stb.)
- énekkari tevékenység
- felkészítés tanulmányi versenyekre
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, kulturális, sport, stb.)
- szabadidős foglalkozások
- az iskolai könyvtár és az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- egyéni kutatómunka, kiselőadások
- sikerélmény biztosítása
- a továbbtanulás segítése

23 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

23.1 Dicséretek

a. Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
    - szaktanári dicséret
    - napközis nevelői dicséret
    - osztályfőnöki dicséret
    - főigazgatói dicséret/intézményegységvezetői dicséret

- nevelőtestületi dicséret

b. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén kaphatnak:
   - példamutató magatartásért;
   - kiemelkedő szorgalomért;
   - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért;
   - dicséretben részesíthetők (melyeket oklevéllel ismerünk el).

c. Iskolánk kiemelkedő jutalmazási formája **„Az Év Juliannás diákja"** verseny címet a több éven át kitűnő tanulmányi munkát elért és példás közösségi munkát végző 8. évfolyamos tanuló kaphatja. A címhez jutalom adható és a kitüntetett fotója felkerül az iskolában elhelyezett tablóra.

d. Nevelőtestületi dicséret és oklevél adható a több éven át nyújtott kiemelkedő teljesítményért. Az oklevél a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra.

e. A városi szintű versenyek első három, megyei versenyek első hat és az országos verseny helyezettjei oklevelet és jutalmat kaphatnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen vehetnek át.

f. Kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

23.2 Iskolai büntetések

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárás megindítása és lefolytatása kötelező, ha a tanuló maga ellen kéri. Kiskorú tanuló esetén a jogot a szülő gyakorolja.

Fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba,
- kizárás az iskolából (tankötelezettség megszűnése után)

Tanköteles tanulóval szemben az eltiltás és a kizárás csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható. Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha a tanuló más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére 15 napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal 7 napon belül köteles másik iskolát kijelölni számára.
A fegyelmi büntetéseket a 20/2012. EMMI rendelet 53-61 §. szabályozza.
Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől – indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

24 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló – beleértve az egyéni munkarendes tanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony **felvétel vagy átvétel** útján keletkezik.
A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik.
A felvételről vagy átvételről az intézmény főigazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.
A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.
Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, a gyermek felügyeleti jogára vonatkozó dokumentumot, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.
Az intézmény főigazgatója a felvételi eljárásban a felvételről, átvételről tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az intézmény főigazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az intézmény főigazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírálására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.
Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére.
A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást.
Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van.
Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az intézmény főigazgatója lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyamismétléssel, eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

Az iskolába átvett tanulók osztályba vagy csoportba sorolásáról az intézmény főigazgatója dönt.
Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve az egyéni munkarendes tanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.
Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az intézmény főigazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.
Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az intézmény főigazgatója állapítja meg.
A felvételi, átvételi helyi szabályai:
Első évfolyamon a szülő írásban fejezi ki szándékát a gyermek beíratásáról. Ezzel bekerül az intézmény felvételi eljárásába.
A felvétel során az alábbi prioritási sorrendben részesülhetnek azok a gyermekek, akiknek

- szülei, gondviselői a Fasori Református Gyülekezet választói joggal rendelkező tagjai,
- óvodai nevelésük a Csipkebokor Óvodában történt,
- testvére/testvérei a Csipkebokor Óvodával vagy Julianna Iskolával tanulói jogviszonyban állnak vagy álltak,
- szülei, gondviselője valamely református vagy egyéb protestáns vagy egyéb keresztyén gyülekezet tagjai
- lakhelyük a Fasori Református Gyülekezet területén, Budapest V., VI., VII., XIV., és XV. kerületekben található
- Az Alapító Okiratban foglalt működési területen élő gyerekeket.

Személyes beszélgetések alkalmával az intézmény vezetése megismerkedik a családokkal, ahol részletes tájékoztatást kapnak, valamint megfogalmazzák közös elvárásaikat.
A felvételi eljárás a felvett tanulók beiratkozásával záródik.
Magasabb évfolyamokon történő átvétel esetén, a szülő írásos szándékát követően, az intézmény főigazgatója a tanév zárását követő időszakban, legkésőbb július második hetéig döntést hoz az átvételekről. Későbbi jelentkezés esetén egyedi döntéseket hoz.

25 Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Kiemelt szerepet kap a kulcskompetenciákon (*a tanulás kompetenciái, az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs kompetenciák, a digitális kompetencia, a matematikai gondolkodási kompetencia, a személyes és társas kapcsolati kompetencia, a kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciája, a munkavállalói, vállalkozói kompetencia*) belül az alábbi területek fejlesztése: a szövegértés-szövegalkotás képességének fejlesztése, az idegen nyelvi képzés, a matematikai-logika fejlesztése, művészeti nevelés, az informatika, a tehetséggondozás, az életpálya-építési, valamint a szociális és életviteli kultúra fejlesztése.

Az előzőekben felsoroltakon túl az egészséges életmódra nevelés keretében a testnevelésre is kiemelt figyelmet fordítunk.
A tanulási kudarcok leküzdése érdekében bővítjük a felzárkóztatáshoz kapcsolódó foglalkozások körét. Új módszerek alkalmazásához kívánunk lehetőséget biztosítani (fejlesztőfoglalkozások, csoportfoglalkozások, újfajta óraszervezési technikák alkalmazása).
Eddigi hagyományainkat és eredményeinket figyelembe véve az iskolába jelentkező tanulóknak a következő lehetőségeket kínáljuk:

25.1 Sajátos lehetőségek

- 1-4. évfolyamon bevezetésre kerül szakköri keretben a Polgár Judit nevével fémjelzett Sakkpalota- program.
- 5-8. évfolyamon csoportbontásos matematikaoktatást,
- 3-4. és 7-8. évfolyamon emelt óraszámú magyar nyelv és irodalomoktatást,
- 5-8. évfolyamon emelt szintű nyelvoktatást,
- 1-8. évfolyamon választható különböző tantárgyi és művészeti szakköröket, énekkart.
- 1-8. évfolyamon szakköri keretben digitális kultúra/ robotika/programozás.
- az idegen nyelv, a matematika, a technika és tervezés és informatika/digitális kultúra oktatását csoportbontással szervezzük
- a tanulók igényéhez igazodva tanórán kívüli foglalkozásokat szervezünk, különös tekintettel a tehetséggondozásra, a felzárkóztatásra, a művészeti ágak megismerésére, a sportolási lehetőségek biztosítására, az informatikai ismeretek megszerzésére
- biztosítjuk a mindennapos testnevelés szervezeti formáit
- a hátrányok leküzdésére egyéni foglalkozásokat szervezünk
- iskolánkban ki tudjuk elégíteni a napközis, és tanulószobai foglalkozásokkal kapcsolatban jelentkező igényeket.

25.2 Kooperatív oktatás

A kooperatív oktatási metódus a tanulók kis csoportokban (4-6 fő) való együttműködésen alapuló, tevékenységorientált foglalkoztatása.
Célja: az intellektuális készségek fejlesztése, a szociális készségek fejlesztése, az együttműködési képesség kialakítása.
Alapelvei:

- az egyidejű interakció,
- az építő egymásrautaltság,
- az egyéni felelősség,
- az egyenlő részvétel.

Változatai:

- csoportos tanulás – egyéni teljesítmény
- csoportos tanulás egyéni vetélkedő (csoporton belül)
- mozaik tanulás (az anyag felosztása, és együttes előadás)
- csoportkutatás (közös tervezés, kutatás)

A kooperatív módszer nem nélkülözheti a társak aktív, segítő, támogató részvételét az együttes munka, a kooperatív tanulás keretei között. A tanulók nemcsak a saját munkájukért, hanem a csoport tagjának tanulási eredményeiért is felelősek. A kooperatív módszerek nagymértékben elősegítik az adott osztályon, közösségen belüli kapcsolatok pozitív irányú alakulását, hozzájárulnak az önértékelés

fejlődéséhez, az iskolához való pozitív attitűdök kialakulásához. A kooperatív munka feltételezi: a kooperatív munkára alkalmas témát, helyzetet; a diákok közötti kölcsönös függési viszony felismertetését; a közvetlen interakciók feltételét; az egyéni beszámolás, az egyéni eredmények hasznosítását; a tolerancia, a bizalom, a konfliktuskezelés képességeit; a pedagógus képességeit a közvetett irányításra.

A kooperatív munka vitathatatlan előnyei: a tanulók empátiás képességeinek, kooperációs képességeinek (beszélgetés, vita, meghallgatás stb.) fejlődése; a közösen végzett munka szorongást oldó, motiváló hatásának érvényesülése.

25.3 A tanulók fizikai állapotát mérő módszerek

Az iskola minden tanévben megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa vezetésével. A *20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet* módosítása tartalmazza a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét (NETFIT-et), valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. A testnevelők felmérik a diákok fittségi állapotát az adott tanév meghatározott mérési időszakában. A lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett adatait tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket. Minden tanuló személyre szóló értékelést kap az általa nyújtott teljesítmény alapján, melyről a szülők tájékozódhatnak. A változások évről évre nyomon követhetők.

25.4 A NETFIT

A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Testösszetétel és tápláltsági profil:

- Testtömeg mérése –testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsírszázalék-mérése –testzsírszázalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

- Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) –aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt –hasizomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt –törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt –felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése –kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt –alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

- Hajlékonysági teszt –térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

Az eredményekről az OH évente jelentést készít a NETFIT rendszeren keresztül.

25.5 Témahetek, témanapok

A köznevelési témahetek országos szerveződésű programok, melyeket az aktuális tanév rendje miniszteri rendelet pontosít. Intézményünk lehetőség szerint mindegyikhez csatlakozik. Ezek a programok eltérnek a közoktatás megszokott, elsősorban lexikális tudásra épülő struktúrájától, és olyan témaköröket feszegetnek, melyek a fiatal generáció életében gyakorlati fontosságúak, így a három témahét a digitális világ, a fenntarthatóság és a pénzügyek köré épül. Tekintettel arra, hogy tanulóink számára mindegyik rendkívül

fontos, nagy figyelmet fordítunk arra, hogy újszerű eszközökkel és módszerekkel oldjuk meg ezen feladatunkat.

25.6 Projektoktatás

Intézményegységünk élni kíván a projektoktatás eszközével.
Tantestületünk egyet ért abban, hogy a hagyományos módszerek mellett szükség van kooperatív módszerek alkalmazására, amelyek fejlesztik az együttműködést, a csapatszellemet. Újfajta tanár-diák viszonyt feltételez, amelyben helyet kap a tanulói választás, a döntés felelőssége, a demokratikus légkör megteremtése.
Mind a téma felvetése, mind a témával való foglalkozás nagyfokú tanulói önállóságon alapul. A projektmunkában az egyéni vagy kooperativitáson alapuló önálló tanulás gyakorlása maga is cél.
A kiválasztandó témák a tananyag olyan területére, szegmensére vonatkoznak, amelyek szoros kapcsolatba hozhatók a mindennapi gyakorlattal, és a tanulók által megtervezhető, kivitelezhető feladatokra bontható. A projektek feldolgozása a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. A témaegységek feldolgozása során az egyéni, önálló munka mellett hangsúlyosabb szerepet kapnak a páros és csoportos feladatmegoldások. A projektoktatás során a tanulói foglalkozások menete eltér a hagyományostól, az órarendi órák merev időbeosztását a rugalmas, feladathoz rendelt időkeret szabja meg. Egy-egy projekt megvalósításának időkerete 2-5 nap. Az adott projektek tervezését a munkaközösségek végzik, az intézményi projektvezető koordinálja és ellenőrzi. Projektoktatás keretében bármely tantárgy egy-egy témája feldolgozható, ezt az adott tanév munkatervében kell szerepeltetni. A tantárgyi projektek mellett kiemelten fontosnak tartjuk a következő témákat:

- Egészségfejlesztés- egészséghét
- Dráma- és színház
- Környezetvédelem
- Közlekedésre nevelés
- Erőszakmentes konfliktuskezelés
- Nemzettudat erősítése
- Pályaválasztás
- Művészetek, tudományok, sport hete (*Bolyai Napok*)

A projektek értékelése a produktumoktól függően történhet egyéni és/vagy csoportos értékeléssel, érdemjeggyel, de a projektvezető dönthet úgy is, hogy az adott projekttémában nincs érdemjeggyel való értékelés. A projekt eredményeit, az alkotásokat az iskolai közösség és a szülők felé is láthatóvá kell tenni.
A projektoktatás kritériumai:

- A projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódjon a valóságos helyzetekhez.
- Adjon módot individualizált és csoporttevékenységekre.
- Kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúljon el.
- Interdiszciplinaritás jellemezze.
- A pedagógus vonuljon vissza stimuláló, szervező, tanácsadó szerepbe.

A szervezeti formák a témának megfelelően álljanak fel.

26 Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai

26.1.Írásbeli beszámoltatás

Az iskolai írásbeli, szóbeli gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Írásbeli beszámoltatások

a) témazáró dolgozat:

egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;

b) egyéb dolgozat:

egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számonkérhető.

Eljárásrend:

a) témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja. Egy napon egy osztályban kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;

c) a szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

Ha a szaktanár a témazáró dolgozatokra kapott érdemjegyeket a félévi és a tanév végi osztályzatok megállapításakor különös súllyal kívánja figyelembe venni, akkor erre a tényre a tanév elején – legkésőbb az első témazáró dolgozat megíratása előtt – felhívja a tanulók figyelmét. A figyelemfelhívás elmulasztása esetén a tanuló kérheti, hogy a témazáró dolgozatok érdemjegyeit a félévi és a tanév végi osztályzatok kialakításakor a szaktanár egyszeres súllyal vegye figyelembe.

Ha a szaktanár szükségesnek látja, az adott osztályban – minden tanulóra vonatkozóan - az egyes ponthatárokat legfeljebb 5 százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

26.2 Az írásbeli beszámoltatás súlya

Egyes tanulói teljesítmények – így például a témazáró dolgozatok – sajátos, pl. kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár, tanító dönt. (Maximum kétszeres súllyal lehet a témazárót figyelembe venni.)

A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a tanuló ellenőrzőjébe nem az általánosan alkalmazott színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül. Az osztályzatok kialakításánál más súlyozást nem alkalmazunk.

A tanév végi osztályzatok megállapításánál a tanév összes érdemjegyének átlagából kerekítéssel kapott jegyet vesszük alapul. Ha a tanév végi osztályzat ettől a jegytől a tanuló hátrányára eltér, a szaktanár az osztályozó értekezleten tájékoztatja az osztályban tanító tanárokat az eltérésről és annak indokairól. Ha az osztályban tanító tanárok az indoklással nem értenek egyet, az osztályzatot a tanuló javára módosíthatják. Az e pontban meghatározott eljárást alkalmazzuk a félévi osztályzatok megállapításánál is.

26.3 Szóbeli beszámoltatások

Az otthoni, felkészüléshez kötelezően előírt feladatok kiadásának rendje és korlátai a következők:

a) a házi feladatot a szaktanár a tanórán adja ki;

b) a kiadott feladatot a szaktanár a kiadását követő tanórán kéri számon;

c) Az otthoni felkészüléshez adott házi feladat mértéke nem lehet túlzott. Ajánlott, hogy a legnehezebb nap esetén is a felkészülés a tanulószoba tanulmányi foglalkozási idejénél ne legyen hosszabb.

27 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

27.1 A feladatok meghatározásának elvei

Az iskolában rendszeres számonkérés és ellenőrzés folyik, melynek összetevői:

- házi feladat ellenőrzése, javítása, értékelése
- szóbeli számonkérés a tananyagból
- írásbeli számonkérés egy vagy több tanulót, vagy osztályt érintően
- az órai munka értékelése szóban, de az értékelés érdemjegyben is realizálódhat
- Hogy a tanuló az előzőeknek megfelelhessen, következetesen kell elvégeznie szóbeli és írásbeli házi feladatát:
- A házi feladat elvégzése minden tanuló számára kötelező jelleggel bír
- Mind a szóbeli, mind az írásbeli feladatokat ellenőrizni kell
- A szóbelit feleltetéssel, ha az egyéni feleltetés elmarad, osztály foglalkoztatás keretén belül kell meggyőződni a tananyag elsajátításának milyenségéről, a továbbhaladás érdekében
- Egyéni szóbeli számonkéréskor értékelünk, érdemjegyet adunk
- Osztály foglalkoztatás során szóban értékelünk, érdemjegyet is adhatunk
- A házi feladat elkészítéséért vagy el nem készítéséért érdemjegyet nem adunk
- A tanár kompetenciája, hogy a házi feladatot el nem végzőkkel szemben milyen szankciókat alkalmaz, vagy a plusz munkákat miként jutalmazza

27.2 A feladott szóbeli és írásbeli házi feladatok korlátai

A házi feladatra fordított időmennyiség és az eredmények közti összefüggés alakulását befolyásolja:

1. a gyermek életkora
2. a gyermek képessége
3. milyen jellegű a feladat
4. az otthoni munkát mindig értékelik, vagy nem

- A hétvégi szóbeli feladatok felkészülési ideje tantárgyanként ne haladja meg a 30 percet.
- A hét következő napjain természetesen kötelező jelleggel adható írásbeli házi feladat.
- A hosszabb iskolai szünetekre (őszi, téli, tavaszi) nem kapnak a tanulók házi feladatot.
- A kötelező olvasmányokról készített beszámolók ellenőrzésének idejét időben közölni kell a tanulókkal, de ez a szünet utáni első hét egyik munkanapjára sem eshet.
- A szünet idejére gyűjtőmunka adható, de nem kötelező jelleggel
- A vakáció idejére feladatokat nem adunk
- A szóbeli és írásbeli házi feladatokra szükség van, elengedhetetlen a tanulók tovább haladásához és nem utolsósorban a házi feladat elkészítése háromcsatornás partnerség kialakulását is eredményezi, vagyis lehetőséget ad a tanárok, tanulók, szülők folyamatos együttműködésére.

27.3 Az írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.

28 A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
Az 1. évfolyamon a tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne, de a szülő írásbeli kérelme alapján az intézmény főigazgatója határozatban engedélyezi az évfolyam megismétlését.

29. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa, hatálya

29.1 A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az intézmény főigazgatója biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 15 napos véleményezési határidővel.

29.2 A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény főigazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre, és az iskolai honlapról korlátlanul is elérhető

29.3 A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az intézmény főigazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

29.4 Az iskolai pedagógiai program módosítása

Az intézmény pedagógiai programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az intézmény főigazgatója, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását a főigazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.
A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.
Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, a főigazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

29.5 A pedagógiai program hatálya

A Julianna Általános Iskola Pedagógiai Programja a szükséges legitimációs eljárások után, 2024. szeptember 1. napjától érvényes.

30 A Csipkebokor Óvoda pedagógiai programja

30.1 Az óvoda környezete

Az óvoda ötcsoportos, 130 férőhelyre van engedélye. Törekvés a homogén csoportszervezés, de a gyermekek életkori összetétele, a szülők igényeinek figyelembe vétele nem mindig teszi ezt lehetővé, ezért öt csoportunkból egy vegyes életkorú, és a homogén csoportokban is előfordulhatnak életkori különbségek.
Az óvoda Budapest belvárosában, a VII. kerületben működik. Az elmúlt években jellemzővé vált a keresztyén multikulturalitás, az óvodába többféle nemzetiségű szülő íratja be gyermekét. Az óvodánkban a törvényi előírásoknak megfelelően felsőfokú végzettséggel rendelkező óvodapedagógusok mellett pedagógiai asszisztensek és dajkák dolgoznak, illetve a konyhai munkát és takarítási feladatokat ellátó munkatársak.
Református intézményünkben az egész napot áthatja a keresztyén szellemiség. Az óvoda dolgozói egész személyiségükkel tükrözik a keresztyén hitet, ismerik a Szentírást, és élő kapcsolatban állnak a Szentháromság Istennel. A bibliai integrációt közvetítik az óvodai élet mindennapjaiban, annak nevelési és tanulási folyamataiban.

30.2 Küldetésnyilatkozat

Pedagógiai programunknak a református elkötelezettség a legkiemelkedőbb sajátossága. A társadalmi beágyazottságunkat is erősen meghatározza, hogy a fenntartó egy református gyülekezet. A református egyház köznevelési rendszerének jellegzetessége, hogy az intézmények többségét nem központi egyházi szerv, hanem helyi gyülekezetek tartják fenn.
Tehát az óvoda küldetése, hogy az idejáró gyermekeket a keresztyén értékrend alapján, az ott dolgozók személyes hite, életük példájával, legjobb tudásuknak megfelelően, családias légkörben a szülőkkel szorosan együttműködve neveljék.
Az óvoda a krisztusi szeretetteljes gondoskodást és védelmet biztosítva kíván boldog, kiegyensúlyozott gyermeket nevelni. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ezért nagy gondot fordítunk a gyermek és családja megismerésére.
Az óvoda szükség esetén betölti hátránycsökkentő szerepét.
A református családokon kívül szeretettel várunk más keresztény felekezetű családokat is, és minden családot, akik elfogadják értékeinket és nevelési céljainkat.
Nevelői munkánkban az állandó megújulásra törekszünk, teret adva a különböző innovatív pedagógiai törekvéseknek, az óvodapedagógusok keresztyén értékrendjének, pedagógiai nézeteinek és módszertani szabadságának, figyelembe véve a gyermek érdekeinek védelmét.
Kiemelt céljaink: Isten dicsőségére lenni. Isten rendjét, akaratát hitelesen képviselni. A keresztelőkor tett szülői fogadalom teljesítésében segítséget nyújtani. A társadalomban a következő nemzedék nevelésének felelősségében részt vállalni. A gyermekek között Isten jelenlétének biztonságát megélni, Istennel való kapcsolatra segíteni. Isten előtti felelősséggel a lehető legjobb szakmai tudást birtokolni, ezt a tudást az ige mérlegén megszűrni, s így a legjobb tudásunk szerint nevelni, a családok támogatására lenni a nevelés terén.

31 Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

31.1 Alapelvek

A gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének elősegítésére a gyermekek egyéni képességeihez igazodó nevelési módszereket és eljárásokat alkalmazunk, amelyek fókuszában az életkorukra jellemző érdeklődésük felkeltése és fenntartása, a tevékeny óvodai mindennapok és önálló választások lehetősége áll.
Isten előtti felelősséggel a lehető legjobb szakmai tudást igyekszünk birtokolni, ezt a tudást az Ige mérlegén megszűrni, s így nevelni.

Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkört teremtünk, amelyben természetes a gyermek alapvető szükségleteinek figyelembevétele és biztosítása, legyen az testi vagy pszichés vonatkozású. A nevelőhatásokat csakis őszinte szeretetkapcsolatra alapozzuk, amely az azonosulást, mintakövetést, és kellő erőfeszítések megtételét is motiválja a gyermekekben.
Egyszerű, a gyermekek elmélyült tevékenységét elősegítő szokásrendszert alakítunk ki, amely támaszt nyújt a szociális tanuláshoz, az érzelmi elköteleződéshez a helyes és értékes cselekedetek iránt.
Az intézmény és a család együttműködésében a kölcsönös elfogadás és segítségadás megoldásait tartjuk hatékonynak.
Az óvodai tevékenységek sokféleségében előtérbe helyezzük a gyermekek fejlődésében megmutatkozó hátrányok enyhítését.
Egységes pedagógiai hatások közvetítésére törekszünk az értékátadás során a módszertani sokszínűség biztosításával.
A gyermekek – mással nem helyettesíthető – szabad játékhoz való jogát messzemenően tiszteletben tartjuk.
Egyenlő hozzáférést biztosítunk az óvodai élet minden területén, elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetés mindennemű megnyilvánulását.
Segítjük a gyermekeket abban, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

31.2 Értékek

Keresztény pedagógiánk súlypontja a szeretetre való képesség kialakítása, valamint továbbfejlesztése, és azok helyes kifejezési formáinak megtanítása.
A gyermekek személyiségének és képességeinek fejlődését a családi neveléssel együtt megalapozzuk, annak érdekében, hogy kiegyensúlyozottan fejlődő, önálló, nyitott és az iskolát váró kisgyermekké váljanak.
Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó társadalmi körülményeit, élményanyagában bekövetkezett változásokat, tevékenységi lehetőségeinek átrendeződését, a család megváltozott szerkezetét és értékrendjét. Feladatunk és küldetésünk az óvodai környezetet és életet a gyermekeknek olyanná alakítani, ami építően hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra és egészséges életmódjuk kialakítására.
A program tartalmában fő hangsúlyt kap:

- a hitre való nevelés,
- a magyar népi hagyományok ápolása,
- környezettudatos magatartás kialakítása.

31.3 Célkitűzések

Óvodai nevelésünk célja, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését az életkori sajátosságok, egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is), valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is.
A református nevelés világnézeti alapja a Szentírás és az abból táplálkozó hitvallásaink. Gyermekeinkben szeretettel, szakértelemmel – életkoruknak megfelelő módon –

kívánjuk elültetni az „Ige-magot", amely igazán értékes emberré, személyiséggé formálja őket. Valljuk, hogy hitre segíteni őket egyet jelent az életre segítéssel. Gyermekeinket szeretnénk támogatni és elindítani azon az úton, ahol az evangélium megismerése által életük egy bizonyos pontján Jézus Krisztus követőivé válnak. A nevelést teljesen átvenni a családoktól nem lehet, hanem együtt, a közös célra tekintve, óvodánk és a család betöltheti feladatát.
Mindezek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről; az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Sokszínű, változatos egyéni és közösségben végezhető tevékenységekre biztosítunk lehetőséget, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra. E tevékenységeken keresztül közvetítünk az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakat, emberi értékeket a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetben.
A keresztyén szemléletből fakadó elfogadás és a programunk különbözőséggel kapcsolatos szemlélete alapján nyitottak vagyunk arra, hogy a keresztyén gondolkodású nemzetiségi, valamint migráns családok gyermekei helyet találjanak nálunk, biztosítva önazonosságuk megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálásukat, emberi és alapvető szabadságjogaik védelmét.
Kiemelt célunk, hogy a gyermek az előtte álló iskolai életszakaszra felkészült, motivált legyen. Biztonságát merje Isten iránti bizalomból meríteni. Életét társas kapcsolataiban, másokra való nyitottságban, egészséges önérvényesítésre való képessége megalapozódásával derűsen, pozitív kilátásokkal kezdje meg majd az iskolában.
Vagyis:

- Bontakozzék ki a környezetében jól eligazodó, boldog, harmonikus személyiséggé.
- Alakuljon ki a gyermekekben a helyes önértékelés, értékrend.
- A gyermekek a világot, mint a teremtő Isten csodálatos művét ismerjék meg.
- Alakuljon ki a gyermekekben a természet iránti pozitív érzelmi kötődés.
- Egyéni komplex képességfejlesztéssel alkalmassá váljanak az iskolai életre.
- A megismert bibliai családmodell értékként épüljön be az életükbe.

32 Nevelési feladatok, tevékenységek

32.1 A gyermek személyiségének fejlődése, fejlesztése

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, a gyermeki személyiség komplex fejlesztése. A nevelő munkánk során olyan kompetenciákat kell fejlesztenünk, és olyan tanult motívumokat kell kialakítanunk, amelyek eredményeként gyermekeink döntéseket tudnak hozni, és azokat eredményesen tudják kivitelezni.
Feladatunk:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, a szociális, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés biztosítása,
- az értelem fejlesztése és az anyanyelvi nevelés megvalósítása.

32.1.1 Az egészséges életmód alakítása

Az óvodai egészségnevelés bázisa a család. A gyermekek számára a szülők és a közvetlen környezet jelentik a modellt. A családok sok esetben igénylik is a segítségünket a gyermekek egészséges szokásrendszerének, optimális magatartásának kialakításához. Nagyon fontos a családokkal történő együttműködés, szakmai támogatásunk a

természetes és egészséges életmód szokásalakításának terén. Egészségnevelő munkánkat egészségügyi szűrővizsgálatokkal (fogászati, védőnői) tesszük teljessé.
Óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.
Ezen belül feladat:

- az egészséges életmód szokásainak kialakítása;
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- az egészség védelme, óvása, megőrzése;
- a betegségmegelőzés;
- az esetleges hátrányok korrekciója speciális szakemberek bevonásával;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása;
- a mozgásigény figyelembevételével a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- testedzés, testi nevelés, prevenció biztosítása;
- a szabadban való tevékenykedés és tartózkodás megszervezése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása (pl. fogmosás)
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése;
- a korszerű táplálkozás biztosítása, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése;
- higiénikus szokások, szabályok kialakítása, az intimitás tiszteletben tartása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- szükség esetén megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása;
- igény szerinti segítségnyújtás a szülők számára.

Fontos, hogy:

- a kialakítandó szokások megfeleljenek a gyermek korának, testi-lelki és értelmi sajátosságainak;
- a szokások kialakításában biztosítsuk az ismétlési lehetőségeket;
- az elsajátításhoz szükséges készségeket fejleszteni kell;
- a felállított szabályok érthetők és teljesíthetők legyenek, bevezetésük, megismerésük és megtanulásuk fokozatos legyen;
- a gyermek számára folyamatos legyen a kontroll, indokolt esetben pedig a korrekció;
- a helyes viselkedést rögzítsük, így biztosítva a pozitív visszacsatolást;
- motiváljuk a szokás-cselekedetek elvégzésére;
- mindig pozitív érzelem társuljon a szokás kialakításához;
- a fejlesztés során juttassuk sikerélményhez a gyermekeket.

Óvodánkban kialakítandó és rögzítendő szokások

Táplálkozási szokások:

- az étkezések ritmikus időben történő elosztása, napirendbe épülése;

- kellő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakaszában;
- mennyiségileg elegendő és minőségileg megfelelő ételek étrendbe iktatása;
- napi gyümölcs- és zöldségfogyasztás biztosítása;
- kulturált étkezési szokások kialakítása;
- alkalomhoz illő, esztétikus terítés;
- evőeszközök helyes használata;
- nyugodt, kulturált étkezés;
- helyes viselkedés az asztalnál;
- terítés, segédkezés az étkezés előkészületeiben, később önálló munkavégzés;
- a korszerű táplálkozás biztosítása;
- a higiénés szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
- a környezettudatos magatartás megalapozása.

Higiénés szokások:

- a test ápolása, tisztántartása;
- tiszta ruházat;
- környezetünkben az allergénanyagok kiszűrése, felületek tisztántartása, portalanítása;
- a betegségek megelőzésére vonatkozó szokások, szabályok kialakítása (köhögés, tüsszentés, orrfújás, zsebkendő használata);
- időjárásnak megfelelő, réteges öltözködés.

Esztétikai szokások:

- az ízléses ruházkodás és öltözködés igényének kialakítása;
- barátságos, harmonikus környezet kialakítása magunk körül.

A pihenés és alvás szokásai:

- a gyermekek számára megfelelő fekhelyet, nyugalmat, csendet biztosítunk az alváshoz, pihenéshez;
- az alvást már kevésbé igénylő gyermekek számára csendes tevékenységet biztosítunk;
- testi nevelés, mozgás;
- fokozott figyelmet fordítunk a gyermekkori mozgástapasztalatok megszerzésére, mert meghatározó jelentősége van a későbbi mozgásügyesség kialakulásában;
- a spontán mozgásnak és a szervezett óvodai mozgás foglalkozásoknak egyaránt kiemelt szerepe van;
- jól felszerelt tornatermünk és udvarunk állandó lehetőséget kínál a változatos mozgástevékenységekre;

Az óvodapedagógus feladatai:

- a mozgás megszerettetése;
- a gyermek természetes mozgáskedvelésének megőrzése;
- a mozgáson keresztül értelmi, testi és szociális képességek fejlesztése;
- a tartásjavítás és lábboltozat erősítése;
- képességfejlesztés az életkori mozgásfejlődési jellemzők figyelembevételével;
- ingergazdag környezet biztosításával változatos és megfelelő intenzitású mozgáslehetőség biztosítása;
- koordinációs képességek fejlesztése;
- a két testfél mozgásának összerendezése;
- a testkép, testfogalom és testséma fejlesztése;
- az alapmozgások koordinációjának javítása;

- a szem-, kéz koordinációjának fejlesztése;
- a mindennapi levegőn történő szabad mozgás biztosítása;
- mozgás foglalkozások az udvaron és a tornateremben, kis- és nagymozgásos játékok, mozgáskoordinációs és tartásjavító gyakorlatok;
- térlátás, téri tájékozódás fejlesztése;
- a gyermek életkorának megfelelő terhelés, állóképesség, kitartás és szabálytudat fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermeket életkorának megfelelő erőnlét, gyorsaság, hajlékonyság és ügyesség jellemzi. Megfelelő állóképességgel és reakciókészséggel rendelkezik. Kialakult a testsémája. A személyes terét megfelelően észleli. Képessé válik a személyes és közös tér megélésére a nagymozgásokon keresztül. Spontán dominancia jellemzi, és érett a szem, kéz, láb koordinációja.

32.1.2 Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás gyermek magatartásának jellemzője nagyfokú érzelemvezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezért szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék;
- az óvodában a felnőtt-gyermek, a gyermek-gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól;
- a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása;
- a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az azonos életkorú gyerekek között is eltérések vannak személyiségük fejlettségét illetően. A gyermekek között különbözőségeket felismerve, minden gyermeket figyelembe kell venni a maga fejlődési szintjén. A gyermekek a számukra gondosan kialakított környezetben ösztönszerűen érdekeltek saját tanulásukban. Gyermekeinkben fejleszteni kell az önértékelés és önfejlesztés képességét, mert ettől függ, a későbbiekben képessé válik-e arra, hogy saját érvényesülését ne másoktól várja el, hanem maga ismerje fel a lehetőségeit, és tegyen céljai megvalósításáért. Tudni kell engedni és elfogadni a gyermekek önálló törekvéseit, ésszerű korlátok között, hogy ne sértse a csoport tagjainak érdekeit.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
Az óvodapedagógus attitűdjei mintát jelentenek a gyerekek számára, ezeket a gyerekek átveszik és utánozzák. Fontos, hogy szülők és pedagógusok egyaránt el tudjuk fogadni azt, aki nem úgy beszél, rajzol, mozog, fest, vagy aki eltérő magatartást tanúsít. Ha a felnőtt érzékeny a tiszteletre és az udvariasságra, akkor ezeket a magatartásformákat a gyermekek önkéntelenül is átveszik.
Feladataink:

- a felnőttek példa értékű viselkedése;
- az alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok fejlesztése;
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkör megteremtése, melyben kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket;
- közös élmények tapasztalatok útján a társadalmi élet alapvető ismereteinek közvetítése, az erkölcsi érzelmek megalapozása;
- a tevékenységekben az eredményre törekvés, az akarat fejlesztése, az akadályok leküzdésére nevelés, a szociális technikák tanítása;
- kedvező énkép kialakítása, az önkifejező törekvések támogatása;
- állandó értékrendszer megteremtése;
- a különbözőségek elfogadása;
- a személyes és csoportélet hagyományainak ápolása;
- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás és ezek megbecsülésére való nevelés;
- a szülőföldhöz való kötődés, a nemzeti identitástudat és a hazaszeretet megalapozása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére
A gyermek növekvő önállósága egyre inkább megfigyelhető, tudja nevét, nemét, jogait igyekszik érvényesíteni. Óvodásból iskolássá érik, szüleitől könnyen elválik, és bízik a vele foglalkozó felnőttekben, velük beszélgetéseket kezdeményez. Könnyen bevonható a csoport tevékenységeibe, érdeklődő, önként is kapcsolódik más gyermekek játékához. Az óvodai élet szokásait ismeri és szabályait betartja. Tiszteletben tartja az életkorból és a képességekből eredő különbözőségeket társai között. Szívesen dolgozik együtt társaival. Szeret óvodába járni. Problémáit megbeszéléssel oldja meg, vagy konszenzust köt. Odafigyel a csoportszoba és az óvoda berendezési tárgyaira.

32.1.3 Az anyanyelvi, az értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat, áthatja az óvodai nevelő tevékenység egészét. A beszédfejlődés természetes színtere a játék, ahol a felvállalt szerepekben, élethelyzetekben kerülnek egymással kontaktusba a gyerekek. A beszédminőség alakulását, a szókincs bővülését segítik a nyelvi játékok, a tevékenységeket kísérő beszélgetések, közös társalgások és a szabad önkifejezés a drámajátékban. Minden gyermek érezze, hogy fontos számunkra, kíváncsiak vagyunk a véleményeire, kérdéseire.
Cél, hogy a gyermek elsajátítsa a beszélő magatartást, ezt segíti ha:

- érzelmi biztonságban van;
- nyugodt, derűs légkör veszi körül;
- érzi a személye iránti érdeklődést;

- türelmesen kivárjuk gondolatainak, érzeleminek kifejezését;
- a migráns gyerekek befogadása nem jár a saját nyelvük és kultúrájuk sérelmével.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekeket hozzászoktatni ahhoz, hogy szabadon elmondhassák érzéseiket, gondolataikat;
- lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekek kreatívan megnyilvánuljanak, rögtönözhessenek;
- játszhassanak a nyelvvel;
- figyelemmel és teljes odafordulással valamint a témához kapcsolódó kérdésekkel tartsa ébren a gyermek beszédaktivitását;
- minden helyzetben legyen érdeklődő;
- mintaértékű beszédpéldája, a magyar nyelv értékeinek közvetítése a gyermekek számára;
- természetes beszédhelyzetek teremtése, a gyermek kommunikációs kedvének ösztönzése és fenntartása;
- az érzelmek, gondolatok, tapasztalatok szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése;
- ismeretek, értelmi képességek rendezése, bővítése, gyakorlása;
- a kommunikációs képesség, a kontaktusteremtés és az önkifejezés eszközeinek fejlesztése;
- szókincsbővítés;
- metakommunikáció képességek fejlesztése;
- ismert, kitalált mesék, történetek elmondása;
- az írott nyelv iránti érdeklődés támogatása;
- beszédszervek fejlesztése, ápolása;
- szakember bevonása, ha szükséges.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

Óvodáskor végére a gyermek tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat. Mondataiban változatosan szerepeltet főneveket, igéket, melléknevеket, számneveket és névmásokat. Megérti az utasításokat és követi azokat.

Beszédében megjelennek az elvont fogalmak és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak.

Megfelelő hangsúllyal, hangerővel és az elvárt tempóban beszél, hatásosan kifejezve érzelmeit és gondolatait.

A nap történéseit összefüggésében elmondja.

Az új és ismeretlen kifejezések jelentésére rákérdez. Szívesen nézeget könyveket. Mondanivalójának kifejezését beszéden kívüli mozgással is segíti.

32.1.4 Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi fejlesztés során a gyermekek eltérő tapasztalataira, egyénileg és közösen átélt élményeire, érdeklődésükre és nagyfokú kíváncsiságukra építve a cselekvés, tevékenység, a beszéd és a gondolkodás egységét biztosítjuk számukra.

<u>Feladataink:</u>

- az írott nyelv és a jelzések iránti érdeklődés felkeltése;
- az esetleges hátrányok korrekciója speciális szakemberek bevonásával;

- spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése;
- gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra, élményekre és tapasztalatokra építve;
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás, alkotóképesség) fejlesztése;
- az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

Célunk az önálló ismeretszerzés kifejlesztése, a felfedezésre való alkalmasság kialakítása, az értelmi képességek és készségek formálása. Eljuttatni a gyerekeket a tapasztalaton alapuló gondolkodástól a fogalomalkotásig.
Hangsúlyt fektetünk személyes példamutatásunkon keresztül a becsületességre, az őszinteségre, az igazságosságra, a jó és a rossz felismerésére, a gyengébb védelmére, segítésére, a felelősségvállalásra és a különbözőségek elfogadására. A gyermekeken keresztül a szülőknek is közvetítjük ezeket az értékeket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a valósághű észlelés fejlesztése, amely során a külvilág tárgyai, jelenségei tükröződnek a tudatukban;
- a figyelem összpontosítására, megfigyelésre való képesség fejlesztése;
- a különböző helyzetekben biztosítsa hogy a megoldásra váró feladatok elvégzése közben a gyermekek új tapasztalatokat, ismereteket szerezhessenek;
- biztosítson lehetőséget a meglévő ismeretek alkalmazására, ok-okozati összefüggések felismerésére;
- emlékezetfejlesztés;
- képzeletfejlesztés;
- gondolkodásfejlesztés;
- kreativitás fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermek akaratlagos figyelemre képes, könnyebbé válik figyelme megosztása és átvitele. Egyszerű, bővített vagy összetett mondatokat visszaad hallás után. Rövid és hosszú távú emlékezete megbízható.
Rendelkezik rövid történetek, mesék szándékos megjegyzésének és a lényegesebb mozzanatok kérdések alapján történő felidézésének képességével. Átlátja az egész és részeinek viszonyát. Elemi fogalmi gondolkodása kialakulóban van. Ok-okozati összefüggéseket ismer fel. Szóbeli kifejezőkészsége fejlődik. A tanuláshoz szükséges tapasztalatok alapismeretek és gyakorlati készségek kialakulnak. Környezetére és önmagára nézve megfelelő alapismeretekkel rendelkezik. Kialakul a feladattudata, feladattartása, az önálló munkavégzésre való képessége.

32.2 A gyermek közösségi életre történő felkészítése

Kiemelten: Isten személyének megismerése elsősorban Jézus Krisztus személyén, földi életén keresztül. Isten személyének megismertetése az Ő alkotása, a teremtett világ által. A bibliai történetek megismertetése életkornak megfelelően. A Bibliának, hitvallásainknak megfelelő istenkép közvetítése. Értékek, jó és rossz fogalma bibliai tartalmának megismertetése.
A bibliai alapfogalmak megélése, amelyeket – miután elvont fogalmak – az óvodásoknak megmagyarázni nem tudunk, de a mindennapi életben át lehet élni, a bibliai történetekkel lehet illusztrálni.

Miközben a keresztyén szellemiség az egész óvodai életet áthatja, a hitet gyakorlati formában is megéljük. A keresztyén életgyakorlatot azonban az óvodában át kell gondolni a gyermekek életkori sajátosságainak szempontjából.
Az óvodában is gyakorolható hitéleti tevékenységek:
Igehallgatás: bibliai történetek gyermekszerű feldolgozása; egyszerű bibliai mondatokkal megismerkedés. Gyermekbibliák forgatása.
Imádság: kötött szövegű a napirend egyes tevékenységeihez kapcsolódva (pl. étkezés); az óvódapedagógus saját szavaival elmondott imádságai, a gyermekek egyszerű, kötetlen imádságai.
Hitélethez kapcsolódó énekek hallgatása, éneklése.
Részvétel a gyülekezet életében (templomlátogatás, ünnepek, gyülekezeti szolgálatok).
Napi áhítatok, heti rendszerességű hitéleti foglalkozások.
A bibliai történetek kiválasztásánál, az énekanyag összeállításánál, az áhítatok témáinak kialakításánál alaposan meg kell fontolnunk a gyermekek életkori sajátosságait, élménybázisát, lelki állapotát. Egyik alapelvünk, hogy a hitélet ne váljon el a valóságos, mindennapi élettől. A másik fontos alapelv, hogy a gyermekszerűség nem jelentheti a szentség, a hitelesség komolyságának ellehetetlenítését.
Az óvodai élet szerves része, hogy a hétköznapokat ünnepek szakítják meg. Az ünnepek a teremtési rend részei (az égitestek egyik szerepe, hogy mutassák az ünnepnapokat). Keresztyén óvodánkban az ünnepnapoknak az öröm a meghatározó élménye, bensőséges, Isten közeli légkörben zajlanak.

32.2.1 Bibliai történeti foglalkozások

A történetek elmondásának célja ebben az életkorban az alapvető ismeretek elsajátíttatása, a mindenható Isten szeretetének, kegyelmének, jóságának és szentségének megéreztetése. Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet Isten közelségének élménye. Csak akkor lesz felszabadult, boldog gyermekkora, élete, ha egyedül Isten kegyelmes szeretetére bízza magát.
Az egyházi ünnepek alkalmával a bibliai történeteken keresztül beszélünk az ünnep lényegéről, az ünnepi szokásokról.
A történet kiválasztásának alapvető kritériumai: Fontos, hogy a bibliai történeteket különböztessük meg a meséktől – ehhez hiteles történetmondás szükséges, hiszen ezeken a történeteken keresztül Isten üzen nekünk valamit. Olyan történetek közül választunk, amelyek pozitív érzelmi töltettel rendelkeznek, amelyek a szerető, gondoskodó Isten-képet erősítik meg. A bibliai történetek Isten szeretetét hangsúlyozzák, azt a gondoskodó, kegyelmes szeretetet, ami nélkül az ember nem boldogul. Erre van szükségük a gyermekeknek is. A történet ne keltsen félelmet a gyermekekben, és ne tartalmazzon számukra feldolgozhatatlan tartalmakat és érzelmeket. A fő üzenet megkeresésének két gyújtópontja van, részben az igeszerűség: az Ige fő üzenete egyértelműen benne kell legyen az adott igeszakaszban. Másrészt a gyermekszerűség: a gyermekek számára mit üzen az Ige itt és most.
<u>A történet elmondásának aranyszabályai:</u>
Igeszerűen: az Ige belső szabályának megfelelően (az Ige üzenetétől ne térjünk el).
Gyermekszerűen: a gyermekek számára érthető és befogadható módon.
Egyszerűen: egy nézőponttal. Így a gyermekek azonosulhatnak az adott szereplővel, beleélhetik magukat az ő helyzetébe. Ez azért fontos, mert a gyermekek ebben a életkorban még nem képesek egyszerre több nézőpontot figyelembe venni. Életteljesen: „éljünk" mi is és az alakok is.
Feszülten: drámaian, érdekesen, jelen időben.

Szemléletesen: lássa a gyermek azt, amiről szó van.

Gyermekáhítatok, imádság

A bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik sarkalatos terület az imádság, vagyis a mindennapi áhítatok sora. Fő feladatunk, hogy a gyermekeket megtanítsuk imádkozni, vagy tovább fejleszteni azt, amit a szülők elkezdtek. Minden csoportban a napirendbe illesztetten, reggel 9 órakor tartanak az óvodapedagógusok áhítatot.

Az imádság Istennel való beszélgetés. A gyermekek számára legyen természetes dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kéréseiket, vágyaikat, bajaikat, ugyanúgy elmondhatják Mennyei Atyjuknak is, aki figyel rájuk.

Az imádkozás mikéntjét is meg kell tanítanunk a gyermekeknek. Ezt a folyamatot a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti, utáni, napkezdő és hálaadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.). Az Úr imádságát, a Miatyánkot nagycsoportos életkorban tanítjuk részletekben és együtt értelmezve, hogy értsék is azt a gyermekek.

Tanítunk arról is, hogy imádságunkra Isten válasza lehet „igen", „várj" vagy „nem" – attól függően, hogy melyik válik javunkra.

Saját szavainkkal elmondott egyszerű imáinkat adjuk nekik példaként, mintaként. A gyermekek így megérzik, hogy az imának ereje van, hisz Istennek mindenre hatalma van. Saját példák elmondásával bátorítjuk őket.

Fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket, hogy ők is imádkozhatnak saját szavaikkal – de ezt nem erőszakoljuk ki, hanem megvárjuk, míg a szívükből fakad.

Megtanulunk együtt örvendezni a gyermekekkel, ehhez jó eszköz lehet az Istent dicsőítő dalok éneklése. Bátorítjuk a gyermekeket, hogy imában is bocsánatot kérjenek, ha hibáztak, ha elrontottak valamit, ha megbántottak valakit. Megtanítjuk őket hálát adni, megköszönni mindazt, amit az Úrtól kaptunk. Felismertetjük, hogy minden nap van miért hálát adni (egészségért, táplálékért, családunkért, barátokért, az élet apró örömeiért stb.), és ezekre sor kerül a mindennapi áhítatok során. Beszélgetünk a gyermekekkel, hogyan lehet helyesen kérni: bizalommal, őszintén, bátran, másokra is gondolva.

Az áhítatok jó alkalmat adnak arra is, hogy beszélgessen közösen az egész csoport, és az egyéni örömök, bánatok, kívánságok kiderülhessenek.

Kiscsoportban a bibliai történetek feldolgozása a teremtéstörténettel kezdődik. Az áhítat már a beszoktatás ideje alatt szerves része napjainknak.

Lelki énekek: Az énekek a bibliai tanítás elmélyítését, esztétikai élmények erősödését szolgálják. Kiválasztásuknál a szöveg biblikusságára, a dallam életkornak megfelelő voltára, esztétikai szempontokra kell odafigyelnünk. Az óvodapedagógus énekli a gyermekek közösségében a gyülekezeteinkben közismert énekeskönyvi énekeinket is, megtanítja a gyermekeknek ezek közül az egyszerűbbeket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- saját lelki életének megélése (kapcsolódjék gyülekezethez, olvassa a Szentírást, éljen imádkozó életet);
- ismeri a Bibliát, református hitvallásainkat, a református pedagógusok etikai kódexét;
- Isten-képe bibliai alapokon nyugszik;
- Isten előtti hivatástudattal, felelősséggel dolgozik;
- a hit közvetítésében támaszkodik a spontán lehetőségekre, az óvodások életkori sajátosságaira;
- eredményeiért Istennek hálás, Neki adja a dicsőséget, s örül azoknak a tálentumoknak, amelyeket Isten neki adott;
- imádkozik a rábízottakért: gyermekekért, családjaikért, kollégáiért, az óvodáért.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

A gyermekek örömmel hallgatnak bibliai történeteket, néhányat maguk is fel tudnak idézni. A Bibliát és a mesekönyveket elkülönítik gondolkodásukban. Isten létezéséről tudnak, gyermeki bizalom épül bennük Mennyei Atyánk iránt. Megismerkednek egyszerű, kötött imádságokkal, ismerik a szabad (önállóan megfogalmazott) imádság lehetőségét, szokásrendjükben megjelenik az imádság (pihenéshez, étkezéshez kapcsolódóan). A megismert erkölcsi, hitbeli vonatkozásokat próbálják életgyakorlatukba beépíteni. Szívesen veszik kézbe a gyermekeknek szóló Bibliákat, látták már a teljes Szentírást, hallottak abból egyszerű, szó szerinti idézeteket. Ismernek református énekeket, egyéb, életkoruknak megfelelő lelki énekeket. Szívesen mennek templomba, otthonosan mozognak a gyülekezeti környezetben.

32.3 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

A felderítésben, diagnosztizálásban szorosan együttműködünk a Református EGYMI munkatársaival.

A befogadó, inkluzív szemlélet alapján a kiemelt figyelmet igénylő sajátos nevelési igényű gyermek lehetőség szerint egész nap, a csoport minden tevékenységében jelen van, részt vesz. Éppen ezért fontos, hogy integrálhatóságát szakvélemény támassza alá. Ha tudunk pedagógiai asszisztenst biztosítani az adott csoportban, ahova a kisgyermek jár, akkor őt az óvodapedagógus irányítja a gyermekkel való foglalkozásban.

A gyermek nevelése során tudatosan koncentrálunk arra, hogy ne csak a problémáival foglalkozzunk, hanem az erősségeit, a pozitívumait is föltárjuk, beépítsük a közösség életébe, erősítsük a gyermek saját személyiségét ezeken keresztül.

Az egyéni vagy kiscsoportos, sajátos szaktudást igénylő fejlesztést a Református EGYMI szakemberei végzik. A gyermek fejlesztésében részt vevő összes szakember (óvodapedagógus, logopédus, gyógypedagógus, pszichológus stb.) együttműködése, tapasztalatcseréje, rendszeres egyeztetése szükséges ahhoz, hogy az optimális és harmonikus lehessen a gyermekkel való foglalkozás, a gyermek időbeosztása, biztonságérzetének biztosítása. A Református EGYMI szakembereinek lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermeket a saját csoportjában is megfigyelhessék, minden esetben a szülő tudtával és beleegyezésével.

A szülőkkel való együttműködés során figyelembe vesszük, hogy bizonyos esetekben a család szintén sajátos bánásmódot igényel, több megbeszélést, figyelmet kell szentelnünk a bizalmi légkör, az együttműködés kialakítása érdekében. Szoros együttműködésre törekszünk. Megteremtjük a szükséges feltételeket, eszközkészletet, humánerőforrást. Biztosítjuk a differenciálás elsődlegességét. Elvárásainkat a gyermek egyéni fejlődési üteméhez igazítjuk. Konzultálunk a fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (teammunka) a szakvéleményben megadott területeken. Az utánzásos és szociális tanulás lehetőségét biztosítjuk.

32.3.1 Sajátos nevelési igényű gyermek

Alapító Okiratunk alapján vállaljuk SNI gyermekek integrálását csoportjainkba. Felvételüknél mindig egyedi módon vizsgáljuk meg, hogy tudjuk-e biztosítani a megfelelő fejlesztést, szakembereket a gyermek számára. Óvodapedagógusainkat a SNI gyermekek szakszerű ellátásában, fejlesztésében, gyermekközösségbe való befogadásában a Református EGYMI szakemberei segítik, illetve ők végzik a gyermekek fejlesztését a szakértői bizottság által meghatározott területeken.

32.3.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

A BTMN gyermek egyéni fejlesztését a Református EGYMI fejlesztőpedagógusa végzi, a szakvéleményben kijelölt területeken.
A csoportban az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetenciahatárokon belül zajlik a fejlesztés.

32.3.3 Kiemelten tehetséges gyermek

A tehetséggondozás célja óvodánkban az érdeklődés, a kimagasló képességek erősítése.
Az óvodáskorban másképp kell hozzáállni a tehetség felismerésének, fejlesztésnek kérdésköréhez, mint iskolás korban. A felismerést, a tehetség megmutatkozásának lehetőségét, a tehetségcsíra felismerését a komplex környezet kialakításával, a párhuzamosan felkínált széles tevékenységrepertoár elérhetővé tételével tudjuk biztosítani. Az óvodai tehetséggondozás legfontosabb eleme ezeknek a feltételeknek megteremtése a napi szabad játék időszakába ágyazva.
Ha egy gyermek esetében valamilyen területen erős motiváltságot, érdeklődést tapasztalunk, a saját csoportjában, a megszokott szociális környezetében teret adnunk annak, hogy az esetlegesen kibontakozó tehetség rögtön a közösség építésére is szolgáljon. A gyermekközösséget szocializáljuk a társak motivációinak, többletképességeinek, érdeklődéseinek befogadására, értékelésére, közös kinccsé tételére.
Feladataink ezen a területen:
A nevelőtestületen belül teret biztosítunk ahhoz, hogy ki-ki valamilyen tehetségterületen képezze magát, s az így szerzett tudásával állítson össze gazdagító ötleteket, módszergyűjteményt, eszközbeszerzésre vonatkozó javaslatokat. A tehetséggondozás fontos bázisa a nevelőtestületen belüli tudásmegosztás.
A csoportszobák és a szertár fölszerelésében, az eszközfejlesztésben megjelenhetnek a különböző tehetségterületek. A csoportszobák kialakítása, berendezése során fizikailag is biztosítsunk teret a tehetségterületekhez kapcsolódó tevékenységeknek (pl. mesesarok, zenepolc, kézműves kuckó, „kis kutató" kuckó, mozgásos játékok).
Ha egy gyermekben valóban rendkívüli és ritka tehetségmegnyilvánulásokat tapasztalunk, vagy erre utaló jeleket észlelünk, akkor a szülők bevonásával megkeressük az ő gondozásához szükséges szakmai segítséget (szűrés, többletfoglalkozás). Ebben szakmai kapcsolatot jelent a Református EGYMI.

Az óvodapedagógus feladatai:

- szakmai felkészülés egyes tehetségterületeken;
- az értékelés során a tehetségre utaló motivációk, képességterületek számba vétele, tervezés során a fejlesztés átgondolása;
- ötletek gyűjtése, hospitálás, szakmai tudásátadás;
- differenciálás;
- a csoportszoba, az eszközrendszer megfelelő kialakítása;
- szükség esetén szakmai segítség kérése, a gyermek speciális tehetséggondozásának megszervezése;
- a szülők felé jelzés a gyermek motivációjáról, tehetségre utaló megnyilvánulásairól.

32.3.4 A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Céljaink:
Valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása, csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzásaik száma. Legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése. Törekszünk a rendszeres és hatékony

kapcsolattartásra a szülőkkel és az együttműködésre a szakszolgálatokkal. Az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérését megvalósítjuk. Fejlesztjük a kommunikációs képességüket, bővítjük a szókincsüket. Kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat. Az egészséges életmódra nevelés a szülők, a védőnő bevonásával történik. A munkaterv a prevenciót tartja elsősorban szem előtt, ezenkívül meghatároz konkrét teendőket is hónapokra lebontva.
Ezek a feladatok fogalmazódnak meg: a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé. A gyermekvédelmi felelős – az óvoda vezetője látja el a feladatot – és a pedagógusok együttműködve a hiányzások okainak feltárására, segítségnyújtásra törekednek. Rendszeres kapcsolattartás, a jelzőrendszer működtetése a szakszolgálatokkal közösen. A szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevételére való jogosultságról, lehetőségekről. A Bischitz Johanna Integrált Humán Szolgáltató Központ családsegítő munkatársa, kapcsolattartója van segítségünkre ezen a területen. A beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztés. Együttműködés az óvoda a védőnőjével. Kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést, biztosítjuk a differenciálás elsődlegességét. Az iskolai életre való tudatos ráhangolással neveljük a gyermekeket. Megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.

32.3.5 A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlődésének dokumentálása

Az óvodapedagógus az egyéni fejlődés nyomon követésére kialakított fejlődési naplóban dokumentálja a gyermek állapotát, a szükséges tennivalókat. A csoportnaplóban a tervezésnél, értékelésnél mindig figyelemmel vagyunk a gyermekre.
Egyéni fejlesztési tervet a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógus/fejlesztőpedagógus készít.
A bejegyzés a gyermekek egyéni fejlődési naplójában történik. A nevelőmunka és a tevékenységek tervezésénél a csoportnaplóban. Egy-egy figyelemre méltó jel rögzítése a csoportnapló „napi feljegyzések" rovatában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a kiemelt figyelmet igénylő gyermek elfogadása;
- a közösség olyan szemlélete, amelyben józanul számol a nehézségekkel, él a közösségben a befogadás értékeivel;
- szakmai tájékozódás, felkészülés a befogadott gyermek sajátosságaira;
- a gyermek fejlesztésében dolgozó többi szakemberrel való együttműködés;
- a szülőkkel való tapintatos együttműködés;
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermek felismerése, szakemberekhez való irányítása a szülővel való közösségben, egyetértésben.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

A gyermekek a szakvéleményben megjelölt képességek területén elérik a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet. Rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek. Biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz. Elfogadják önmagukat és egymást. Lehetőségeikhez mérten aktív tagjai a gyermekközösségnek. Képesek az alkalmazkodásra. Eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

Lesznek olyan gyermekek, akik a megalapozott óvodai megfigyelések és jelzések nyomán megfelelő szakemberekhez kerülnek, és a megfelelő színhelyeken diagnosztizálva lesznek, ezáltan szakszerű segítséget kaphatnak a továbbiakban.

33 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után reménység szerint őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

Célok: mintaadás a felnőttek és gyermektársak részéről; az egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése; előítéletek kezelése.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink:

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítása a gyermekkel;
- a megszokott cselekvések, mindennapi események, a rendszeresen használt szimbólumok, amelyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé;
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciós gyakorlat alkalmazása; partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel; differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése;
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarati tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére (EGYMI);
- környezettudatosságra, helyes életvezetésre, egészségmegőrzésre nevelés az óvodai tevékenységek rendszerében; tehetségazonosítás és -fejlesztés;
- nemzeti kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása;
- a bibliai történetek nevelő hatású, önerősítő példáján keresztül erkölcsi érzelmek és magatartás orientálása;
- a népmesék erkölcsi üzenetének átdása;
- igény szerint tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése;
- beiskolázási tennivalók segítése, a szülők rendszeres tájékoztatása;
- pszichés, mentális segítségnyújtás, nevelési tanácsok intézményi lelkipásztor, pszichológus (EGYMI) bevonásával;
- ismeretszerzést segítő korszerű módszerek alkalmazása (szituációs játékok, kooperatív technikák, báb, projektmódszer);
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése;
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

Az egyenlő bánásmód követelménye és esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Ezért az egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása elengedhetetlen.

Célok:

- a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében;
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása;
- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek biztosítása.

Feladatok:

- a szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása;
- felvételi kérelmek elbírálásának kiemelt szempontja az esélyegyenlőség;
- integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását);
- a gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása a többi gyermek érdekeinek figyelembevételével és érzelmeik tiszteletben tartásával;
- az igazolatlan hiányzások minimalizálása, okok feltárása;
- intézményi kapacitások fejlesztése, szemlélet, látókör bővítése;
- a pedagógusok módszertani kultúrájának megújítása, korszerű, kultúraazonos pedagógiai eljárások, konfliktuskezelési technikák elsajátítása;
- a továbbképzések kiválasztásánál az egyéni bánásmódot, differenciált nevelést helyezzük előtérbe;
- a belső kommunikáció hatékonyságának biztosítása;
- egyenlő hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz;
- az egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása (EGYMI), egyéni fejlesztési terv alapján;
- esetmegbeszélések az EGYMI kollégáival;
- egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, védőnői tanácsadás;
- a szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában (Bisich Johanna SzK.);
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása (egyéni fejlődési napló);
- személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel;
- együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal: gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása), védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás), szakszolgálatok (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása), civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés);
- iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése).
- A Julianna és más, érintett iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet segítő együttműködés (DIFER mérés 4 és 6 (7) éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek rendszeresen járnak óvodába. Szociális hátrányaik csökkennek. Kommunikációs képességeik fejlődnek. Az óvoda-iskola átmenet könnyebb lesz számukra. Biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz. Elfogadják önmagukat és egymást. Képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre. Egyéni ütemben eljutnak fejlődésük optimális szintjére.

34 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelem és a prevenció nem csak a gyermekvédelmi felelős feladata, kötelessége, hanem valamennyi óvodapedagógusé is. Fontos mozzanata az óvodapedagógus és a gyermek folyamatos személyes kontaktusa, amelyben újra meg újra megerősítjük a gyermek szocializációjának pozitív vonásait. A gyermek jogainak érvényesülése, szükségleteinek kielégítése fejlődésének előfeltétele. A gyermeki jogok érvényesítésének feltétele az hogy a pedagógus kötelességének érezze azok biztosítását.

Alapvető gyermeki szükségletek:

- mozgásigény, biológiai, fiziológiai szükségletek,
- érzelmi biztonság,
- szeretet iránti vágy,
- szociális szükségletek,
- elismerés és dicséret iránti szükséglet,
- tudásvágy, kíváncsiság,
- alkotásvágy, felfedezés iránti vágy,
- az esztétikum iránti szükséglet,
- az önkifejezés önmegvalósítás vágya,
- a szabadság iránti vágy.

Az óvoda feladatai:

- biztosítani a rugalmas napirendet, amelyben elegendő idő jut mindenre, biológiai szükségleteit bármikor ki tudja elégíteni;
- biztosítani az őt körülvevő felnőttek gondoskodását, segítőkészségét;
- biztosítani a szabad játék lehetőségét.

A gyermeknek joga van:

- ahhoz, hogy saját ritmusának megfelelően éljen;
- hogy olyannak fogadják el, amilyen;
- a términimumhoz;
- hogy ne bánjanak vele felelőtlenül;
- hogy tisztában legyen a lehetőségeivel;
- emberi méltóságához, személyisége méltóságához;
- dicsérethez és elismeréshez;
- a bizalomhoz és az érzelmi biztonsághoz;
- a kísérletezéshez és az alkotáshoz;
- az önkifejezéshez, önmegvalósításhoz;
- a kommunikációhoz;
- ahhoz, hogy kérdéseire választ kapjon;
- hogy segítséget kapjon a tudás megszerzéséhez.

A gyermeki szükségletek felismerése és kielégítése az óvodapedagógus egyik legfontosabb feladata. Az óvodás gyermek élete tele van sikerekkel és kudarcokkal, örömökkel és szomorúságokkal. Egy harmonikus környezetben élő gyermek ezeket az élményeket általában károsodás nélkül feldolgozza. A hosszabb ideig tartó, hirtelen erős testi és pszichés sérülések azonban megzavarják pszichés rendszerének működését. A gyermeken szinte azonnal megfigyelhetővé válik a zavartság, a szorongás és a félelem. Mimikáján és tevékenységein is észrevehetővé válik a zavar. Az életkori fejlettségtől eltérő viselkedéselemek (erőszakosság, agresszivitás, ellenséges magatartás,

türelmetlenség) szintén szembetűnők. Ezeket a tüneteket mindig komplex módon kell vizsgálni és speciális módon kell kezelni. A gyermek környezetének feltárásában az óvodapedagógus segítségére lehetnek a gyermekekkel szülőkkel folyatatott beszélgetések.

A gyermekvédelmi munka célja:

- a gyermek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének biztosítása;
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése;
- a családban történő nevelésének elősegítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- köteles jelezni a gyermekvédelmi felelősnek, az intézményegység-vezetőnek, ha gyermek elbeszélései, viselkedése olyanra enged következtetni, ami fokozottabb figyelmet igényel;
- igyekezzék a szülők bizalmának elnyerésére;
- a családdal együttműködve megszüntesse a gyermekre ható ártalmakat;
- megvédje a testi, lelki, erkölcsi károsodásoktól, ellensúlyozza a veszélyeztető hatásokat;
- kiemelt figyelmet fordít azokra a gyermekekre, akik fejlődését negatív környezeti hatások gátolják;
- a gyermek fejlődési naplójában feltünteti és folyamatosan dokumentálja az egyéni bánásmódhoz szükséges nevelési feladatokat;
- feljegyzi a családban bekövetkezett változásokat.

Az óvodai intézményegység-vezető gyermekvédelmi feladatai:

- a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése;
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezése és ellátása;
- a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése;
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatainak megszervezése;
- a gyermekbalesetek megelőzése;
- kapcsolatot tart szükség esetén a pedagógiai szakszolgálatokkal, a gyámhatósággal, a gyámhivatallal, a rendőrséggel, a családdal foglalkozó szakemberekkel;
- az intézményben jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát;
- tagja a gyermekjóléti szolgálat által működtetett települési észlelő- és jelzőrendszernek, ennek esetmegbeszélésein rész vesz;
- krízishelyzetben kezdeményezheti a team soron kívüli összehívását;
- köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén – a jelzést írásban, esetészlelő lapon közvetlenül a gyermekjóléti szolgálatnak teszi meg;
- figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, a helyi önkormányzatok kapcsolódó rendeleteit.

A szülők jogai:

- igényelni, hogy az óvoda a pedagógiai programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket többoldalú módon közvetítse;
- megismerni az óvoda pedagógiai programját, házirendjét;
- tájékoztatást kapni gyermeke fejlődéséről, magatartásáról, nevelésében tanácsot, segítséget kapni;
- kezdeményezni a szülői munkaközösség létrehozását;

- a nevelési intézmény szabad megválasztásának joga.

A szülők kötelessége:

- hogy biztosítsa gyermeke – óvodai nevelés keretében folyó – iskolai életmódra felkészítő foglalkozáson való részvételét;
- hogy megtegyen minden tőle elvárhatót gyermeke fejlődéséért;
- hogy elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését.

35 A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

A gyermekeknek elsősorban a szüleiktől kell kapniuk a szeretetet, a megértést és a nevelést, amelyre szükségük van. A Biblia, amikor nevelésről beszél, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván: a gyermekek életében nem mi vagyunk a legfontosabb személy, hanem a szülő. Az óvoda alapvető kapcsolata a gyermekek családjával való kapcsolat.

Feladatunk a család és az óvoda együttműködésének megszervezése, a családok segítése a gyermek keresztyén lelkiségben való nevelésében. Ezt nagy türelemmel, megértéssel és szeretettel kell tennünk. A gyermek fejlődéséért kölcsönös a felelősség, az együttműködésnek a célja mindig a gyermek optimális fejlesztése. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. A kapcsolattartás formáit és módszereit hozzáillesztjük a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában törekszünk a nyitottságra és a kezdeményezésre!

A jobb együttműködés megszervezéséhez jó megismernünk (abban a mértékben, amelyben a család kész megnyílni felénk): a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát; a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát; a gyermek helyét a testvérkapcsolatban; a szülők ambícióit, szokásait, hobbiját; a szülők gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat; a család anyagi helyzetét (lakásmegoldás, munkanélküliség); az óvodai neveléssel szembeni elvárásokat.

35.1 Az együttműködés formái

- Felkészítjük a szülőket az óvodai életre, beszoktatási/befogadási programunknak megfelelően bejönnek, és gyermekeikkel együtt megismerik a csoport alapvető szokásait és szabályrendszerét.
- Meghívjuk a szülőket egyházi ünnepségeinken való részvételre, egyházi alkalmakra.
- Igény esetén ismeretterjesztő előadásokat szervezünk a keresztyén gyermeknevelésről.
- Meghívásra meglátogatjuk a családokat otthonaikban.
- Fogadóórát tartunk igény szerint, előre egyeztetett időpontban.
- Szülői értekezleteket szervezünk évente legalább két alkalommal.
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy a csoportban továbbított ismeretekről a szülők tájékozódjanak (megismert bibliai történetek, dalok, versek, mondókák stb.).
- Keresztyén irodalmat és folyóiratot javaslunk.
- Az óvodánk iránt érdeklődő családoknak tájékoztató, óvodánkat bemutató programot szervezünk.

Óvodánkban a szülői képviseletet a szülői munkaközösség látja el, amelynek tagjait választás útján delegálják a szülők a csoportokból.

36 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

36.1 Egyészségnevelés

Óvodánkban a mindennapos működésben kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra:

- az egészséges táplálkozásra;
- a mindennapos mozgásra, testmozgásra;
- a testi és lelki egészség fejlesztésére;
- a bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére;
- a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra;
- a személyi higiénére.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk, alkalmanként a szülők, a családok bevonásával szervezett programok keretében is (pl. egészséghét). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

Feladataink:

A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése.

Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.

Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével.

Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.

A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobában udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérsékletre, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.

Az étkezési kultúra alakítása során és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.

A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is.

A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.

A vízfogyasztásra egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű folyadék elfogyasztására.

A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából fejlettségéből adódó különbségeket.

A délutáni pihenést segíti a szellőztetés, a mese, az ének, a halk zene vagy altatódal hallgatása.
A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyakat, takarókat, és az „otthont jelentő", és balesetveszélyt nem rejtő „játékalvókák" használatát.
A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.
A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.
Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő minőségű, állagú és biztonságos legyen.
A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást is alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.
Rendszeres egészségügyi szűrés (fogászat, védőnő).
Pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatban.
Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.
Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodás gyermekek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

36.2 Környezeti nevelés

Az óvodánk szellemiségében a környezeti nevelés alapvetően működik.
A pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli", erre építve a fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.
A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).
Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.
A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.)
A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik.
Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia, kooperatív tanulás stb.)
Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.
Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit, és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az

ökológiai szemléletformálásra, illetve ennek megalapozására. (Kapcsold le a villanyt! Zárd el a csapot! Ne folyasd a vizet feleslegesen!)
Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékosság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.
Csoportszobáinknak egyéni hangulata, arculata van, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel". A gyermekek a munka jellegű tevékenységeken belül növényápolási, haletetési feladatokat látnak el.
Az óvodánk udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől.
Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a virágos kert.
A gyermekek kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.
Az udvari játékok megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játékának. Természet adta árnyékos terület, illetve a folyadékpótlás lehetősége biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.
Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, csoportszobákban, a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC-öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll.
A levegő illatosítására alkalmanként gyógynövényeket, illóolajokat használunk (nem használunk hajtógázos légillatosítókat).
A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.).
A „hulladék nem szemét" elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.
Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra papír vásárlására törekszünk.

37 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az óvodánk a pedagógiai program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkóztatás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre.
Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.
Az egyenlő bánásmód követelménye érvényesítjük különösen:
Az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál.
Az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során.
A teljesítmények értékelésénél.
Az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során.
A különböző juttatásokhoz való hozzáférés során.
Az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.
Intézményünk éves munkatervében tervezi az esélyegyenlőségi terv megvalósítását segítő konkrét feladatokat, melyben jelöli a felelősöket és a határidőket. Év végi beszámolójában pedig értékeli azok megvalósulását, a szükséges korrekciókat megteszi.
Tárgyi feltételeink:
tornaterem
fejlesztőszobák
logopédiai szoba
fejlesztőjátékok, mozgásfejlesztő eszközök
szakirodalom

Személyi feltételek
Református EGYMI szakemberei: gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, logopédus.

38 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

38.1 Az óvoda személyi feltételei

Református óvodánk pedagógiai programjának legjelentősebb specifikuma a református hitbeli elkötelezettség, és szükséges, hogy ezt az óvodapedagógus hitelesen képviselni tudja. A szakmai követelmények mellett a kiválasztásnál a lelki, hitbeli felkészültséget is figyelembe vesszük. A pedagógusok, munkatársak kiválasztásának szempontjai: lehetőség szerint hitét gyakorló keresztyén ember legyen, aki hitelesen tudja közvetíteni cselekedeteivel, munkájával a keresztyén értékrendet. Ismerje a Bibliát, református hitvallásainkat, de legalábbis kezdjen megismerkedni velük. Az alkalmazottak iskolai végzettsége feleljen meg a törvény által meghatározott feltételeknek.
Szakmai munkánkat rendszeres nevelőtestületi és egyéb szakmai megbeszélésekkel, továbbképzéseken való részvétellel, újonnan megjelent szakirodalom beszerzésével kívánjuk színvonalasan végezni és fejleszteni. Fontosnak tartjuk, hogy a változó társadalmi környezethez rugalmasan tudjunk igazodni, fejlesztve ismereteinket és tudásunkat, a technika újításait is alkalmazva. Ennek kontrollja az Ige mérlege.
Szükségesnek tartjuk, hogy a csoportokban együtt munkálkodó óvodapedagógusok szakmai téren, valamint személyiségükben, lelki közösségben is úgy tudjanak együtt dolgozni, hogy az a gyermekek javát szolgálja.
Az óvodai nevelés eredményességét az óvodapedagógus, a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak (pedagógiai asszisztens és dajka) és az egyéb szakterületen dolgozó alkalmazottak együttműködése segíti. Az összehangolt munkavégzés érdekében a feladatok megbeszélése, a segítség formájának áttekintése, egyeztetése feltétlenül szükséges. A gyermekek előtt példa értékű a felnőttek egymás közötti kapcsolata, beszéde, bármely munkaterületen is dolgoznak.

Az óvoda dolgozói
Óvodapedagógusok: csoportonként 2 fő + az óvodai intézményegység-vezető; összesen 11 fő
Pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajka munkatársak: csoportonként 1 fő, összesen 5 fő Pedagógia asszisztensek: 4 fő (a törvényi keretek által meghatározotthoz képest +3 fő)
Óvodatitkár: 1 fő
Konyhai dolgozók: 2 fő
Gazdasági vezető és egyéb munkatársak a Kollégium (közös) állományában.
Összlétszám: jelenleg 23 fő.

38.2 Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodánk tárgyi feltételeinek előteremtésekor szem előtt tartottuk az Alapprogramban előírtakat és a 20/2012. (VIII. 31.) rendeletet.
A gyermekek számára a biztonságos, hozzáférhető, változó testméretének megfelelő kényelmes környezet biztosítását.
Az egészségvédelem, mozgásigény, játékigény kielégítését.
Az óvodai dolgozók biztonságos, jó légkört eredményező munkakörülményeinek és a szülők fogadásának biztosítását.
A pedagógiai programunkban megfogalmazott pedagógiai, szakmai alapelvek, gyakorlat feltételeinek biztosítását.

38.3 Időkeretek: napirend, hetirend

Napi- és hetirendünket megtervezzük csoportonként, de a spontán adódó lehetőségek érdekében rugalmasan kezeljük.
Napirendünket folyamatosan szervezzük, hogy elkerüljük a felesleges várakozási időt. Az étkezések történhetnek folyamatosan (elsősorban a reggeli és az uzsonna), de szükség és igény szerint élhetnek a csoportok a hagyományos együtt étkezés lehetőségével is. Az ebéd minden csoportban közösen zajlik.
Az óvodapedagógusok feladata a napirend összeállításánál, hogy figyelembe vegyék a csoportjuk összetételét, a gyermekek életkori megoszlását, a játéktevékenység elsődlegességét. A hitéleti tartalom szentségénél fogva a hitéleti foglalkozás kötött tevékenység, a mozgásfoglalkozásnál a balesetvédelem és a mozgásra alkalmas környezet biztosítása miatt van szükség erre a formára. A fiatalabb életkorú gyermekeink számára rugalmasabb időkereteket biztosítunk, míg az iskola megkezdése előtti évben nagyobb hangsúlyt helyezünk a kötött foglalkozások szervezésére.
A hetirend kialakításának elvei:

- biztonságot jelentő rendszeresség biztosítása;
- a rugalmasság lehetősége; a csoportok működésének összhangja;
- a megfelelő játékidő biztosítása.

38.4 Az óvoda ünnepei

Keresztyén óvodánkban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmai gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt. Ünnepelünk részben azért, mert a református egyházban a Bibliához igazodó kialakult szép rendet megőrizni és továbbadni kötelességünk, valamint azért, mert történelmünk kiemelkedő eseményeinek átörökítése gyermekeink számára jövőnk záloga. Harmadik okunk pedig az, hogy óvodánk jellemző arculatának kialakításához nagymértékben hozzájárul az ünnepek sajátos gyakorlásának kialakítása. Hagyományteremtésünk célja, hogy az óvodánkat választó családok közelebb kerülhessenek a református egyházhoz, az üdvtörténet kiemelkedő eseményeihez, az óvoda minden dolgozójához és nem utolsósorban egymáshoz.
A hagyományok ápolásának közösségteremtő ereje van.
Három nagy ünnepkört tartunk számon: karácsonyi ünnepkör, húsvéti ünnepkör, pünkösdi ünnepkör. A csoportokban és közösen is ünnepelünk, és hangzik a Biblia üzenete.
Ünnepeink egy részét megemlékezés formájában visszük közel a gyermekekhez, valamint a hitéleti foglalkozások keretében beszélgetünk velük az ünnepekhez kapcsolódó eseményekről. Ide tartoznak: október 31., a reformáció ünnepe. Ilyenkor intézményi lelkipásztorunkkal közösen, az ő vezetésével adjuk át a gyermekeknek az ünnep jelentőségének lényegét gyermeki nyelven. Mikulás: a gyermekek megismerik Miklós püspök történetét. A Mikulás nap megünneplése hagyomány óvodánkban. Az óvodapedagógusok által összeállított csomagokat – textilzsákban (környezettudatosság része) – ekkor kapják meg a gyermekek. Bábszínházi előadással és/vagy a Mikulás látogatásával kedveskedünk óvodásainknak.
Advent idejére óvodánk nagy hangsúlyt fektet. Célunk, hogy a gyermekek ismerjék meg és úgy éljék át a biblikus adventet, mint Jézus Krisztus eljövetelének várását. A december hónap a készülődés jegyében telik, amelynek keretében az óvoda teljes közösségében és a csoportok magukban is elcsendesednek.
Karácsony ünnepén a csoportok délelőtt a bibliai történetet hallgatják meg, ismétlik át, majd ajándékozással, közös ünnepi étkezéssel vannak együtt.
Maszkabál februárban van óvodánkban. Megszervezésénél arra figyelünk, hogy ne essen bele a böjti időszakba. Megjelenő gyermeki tevékenységek: versenyjátékok, gyorsaságot,

ügyességet fejlesztő játékok, vendégeskedés a többi csoportban, jelmezbe öltözés. A jelmezöltés élmény a gyermekeknek, azonban keresztyén értékrendünk, az esztétikai, erkölcsi, hétéleti nevelés terén megfogalmazott alapelveink nem sérülhetnek ezen az alkalmon sem. Ezért is fontos, hogy a hozzánk fölvett gyermekek szülei ezt az értékrendet ismerjék és magukra vállalják.
Március 15.: a csoportokban történik az ünneplés, a nagyobbak külső programokat is szerveznek.
Húsvét ünnepét megelőzi nagypéntek, ám mi az örömre tesszük a hangsúlyt. Jézus Krisztus feltámadott – így a gyermekekben nem keltünk félelmet, az igazságot pedig nem torzítjuk el.
Mennybemenetel, pünkösd csoportonkénti ünneplés.
Anyák napja, apák napja – az életet és szüleinket Istentől kaptuk, neki tartozunk hálát adni az értük. Csoportonként ünnepelünk, az óvodapedagógusok döntése szerinti módon, egyéni vagy csoportos köszöntéssel.
Évzáró ünnepély keretében adunk hálát az eltelt évért a csoportokban. Műsorukban a csoportok az év közben tanult dalokból, versekből, mesékből, óvodában is énekelt egyházi énekekből, bibliai történetekből adnak ízelítőt.
A ballagás, a nagycsoportosok búcsúztatása a Fasori Református Egyházközség istentisztelete keretében történik, a gyülekezet és a lelkipásztorok köszöntésével és áldáskívánásával. Gyermeknapra évente változó meglepetéssel készülünk. Kirándulásaink: a csoportok maguk szerveznek ilyen jellegű, részvételben nem kötelező programokat.

39. Legitimációk

39.1 A Julianna Általános Iskola legitimációi

A Julianna Általános Iskola pedagógiai programját a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.
Az általános iskola pedagógiai programját a nevelőtestület 2024. augusztus 26-án elfogadta.
A pedagógiai program a kötelező tartalmi elemek jogszabályi változása esetén kötelezően módosítandó.
A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával érvényes.

Budapest, 2024. augusztus 26.

Szűcsné Tihanyi Gyöngyi
főigazgató

A **Julianna Általános Iskola** Nevelőtestülete a Pedagógiai Programot

2024. augusztus 23. napján tartott ülésén a 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) alapján megtárgyalta.

Budapest, 2024. augusztus 29.

Pálúr Kornélia Gerda
intézményegység-vezető

hitelesítő

hitelesítő

A **Julianna Általános Iskola munkaközösségei** a **Pedagógiai Programot**

2024. augusztus 29. napján tartott ülésén a 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) alapján megtárgyalták és éltek véleményezési jogukkal.

Alsós munkaközösség-vezető	Sajtos Orsolya	.....
Alsós munkaközösség-vezető	Szarka Krisztina Erzsébet	.....
Felsős munkaközösség-vezető	Sztanev Annamária	.....
Humán munkaközösség-vezető	Szabadicsné Hegedűs Dóra	.....
Reál munkaközösség-vezető	Kovácsné Bodrogi Borbála	.....
Hittan munkaközösség-vezető	Demeterné Harmathy Zsófia	.....

39.2 A Csipkebokor Óvoda legitimációi

A Csipkebokor Óvoda pedagógiai programját a főigazgató az intézményegység-vezető és az óvodai intézményegység nevelőtestületének bevonásával készítette el.
Az óvoda pedagógiai programját az intézményegység nevelőtestülete 2024. augusztus 26-án elfogadta.
A pedagógiai program a kötelező tartalmi elemek jogszabályi változása esetén kötelezően módosítandó.
A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával érvényes.

Budapest, 2024. augusztus 26.

Szűcsné Tihanyi Gyöngyi
főigazgató

A **Csipkebokor Óvoda** Nevelőtestülete a Pedagógiai Programot
2024. augusztus 26. napján tartott ülésén a 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) alapján megtárgyalta.
Budapest, 2024. augusztus 26.

Vitézné Horváth Erika
intézményegység-vezető

hitelesítő

hitelesítő

39.3 Teljes nevelőtestületi legitimáció

A Budapest Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskolája és Csipkebokor Óvodája két köznevelési intézményegység együttes ülésén az Intézmény Pedagógiai Programját a 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) alapján megtárgyalta.

Budapest, 2024. augusztus 29.

Szűcsné Tihanyi Gyöngyi
főigazgató

Pálúr Kornélia Gerda
iskolai intézményegység-vezető

Vitézné Horváth Erika
óvodai intézményegység-vezető

hitelesítő

hitelesítő

39.4 Fenntartói legitimáció

A Budapest-Fasori Református Egyházközség képviselője, mint a Budapest-Fasori Református Kollégium Julianna Általános Iskolája a és Csipkebokor Óvodája (1071 Budapest, Rottenbiller u. 43-45.OM 034917) fenntartója, az Intézmény

Pedagógiai Programját

a 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) alapján

jóváhagyja.

Budapest, 2024. augusztus 30.

p.h.

dr. Simongáti Győző
egyházközségi főgondnok

Somogyi Péter
lelkipásztor

40. Mellékletek

40.1 1. sz. mellélet: Vizsgák követelménye tantárgyanként

(lásd külön dokumentumban)

40.2 2. sz. mellélet: A Julianna Általános Iskola helyi tanterve

(lásd külön dokumentumban)